

Організація з безпеки та
співробітництва в Європі
Координатор проектів ОБСЄ в Україні

Збірка матеріалів

**спільного міжнародного семінару ОБСЄ
та Держфінмоніторингу на тему
«Впровадження національної
оцінки ризиків відмивання коштів
та фінансування тероризму як елементу
державної політики детінізації
економіки України»**

25 листопада 2014 року, м. Київ

Збірка матеріалів

спільного міжнародного семінару ОБСЄ та
Держфінмоніторингу на тему «Впровадження
національної оцінки ризиків відмивання коштів та
фінансування тероризму як елементу державної
політики детінізації економіки України»

Робочі мови семінару:
українська, англійська, російська

25 листопада 2014 року, м. Київ

Зміст

Програма спільного міжнародного семінару ОБСЄ та Держфінмоніторингу на тему «Впровадження національної оцінки ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму як елементу державної політики детінізації економіки України»	3
Вступне слово	7
Презентація проектів ОБСЄ в Україні (Я. Юрцаба)	10
Вплив депозитарної реформи на детінізацію української економіки (О. Мисюра)	14
Розробка державної інституційної моделі управління ризиками відмивання коштів і фінансування тероризму (Д. Вейдман)	24
Міжнародний досвід проведення національної оцінки ризиків та загальні рекомендації щодо проведення оцінки в Україні (А. Вуйчич)	30
Мікро- та макрорівневі аспекти національної оцінки ризиків: антилегалізаційний контекст (О. Глущенко)	41
Підготовка і проведення національної оцінки ризиків Литовської Республіки (І. Кржечковскіс)	67
Типологічні дослідження методів та тенденцій відмивання доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму як форма проведення національної оцінки ризиків (Р. Джан)	78
Методика проведення оцінки ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму. Український вимір (А. Чубенко)	88

**Державна служба фінансового моніторингу України
Організація з безпеки та співробітництва в Європі
Навчально-методичний центр Держфінмоніторингу**

**Програма
спільного міжнародного семінару ОБСЄ та
Держфінмоніторингу на тему «Впровадження національної
оцінки ризиків відмивання коштів та фінансування
тероризму як елементу державної політики детінізації
економіки України»**

25 листопада 2014 року, м. Київ

Організаційний комітет:

- Ігор Черкаський* – Голова Держфінмоніторингу
- Вайдотас Верба (Vaidotas Verba)* – координатор проектів ОБСЄ в Україні
- Ярослав Юрцаба (Yaroslav Yurtsaba)* – національний Менеджер проекту, Координатор проектів ОБСЄ в Україні
- Андрій Ковальчук* – перший заступник Голови Держфінмоніторингу
- Віталій Зубрій* – заступник Голови Держфінмоніторингу
- Ігор Гаєвський* – начальник Юридичного управління Держфінмоніторингу
- Оксана Копистко* – заступник директора Департаменту взаємодії та координації системи фінансового моніторингу Держфінмоніторингу
- Антон Чубенко* – директор Навчально-методичного центру Держфінмоніторингу

Міжнародні експерти:

- Діана Вейдман (Diana Veidmane)* – заступник Голови ПФР Латвії
- Александер Вуйичич (Aleksandar Vujicic)* – экс-директор Адміністрації по боротьбі з відмиванням коштів Міністерства фінансів Республіки Сербія
- Ігоріс Кржечковскіс (Igoris Kržekovskis)* – радник Служби розслідувань фінансових злочинів при МВС Литовської Республіки

Доповідачі від України:

- Олег Мисюра* – директор Департаменту контрольно-правової роботи Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку
- Олександр Глуценко* – доцент кафедри банківської справи Львівського інституту банківської справи Університету банківської справи Національного банку України
- Раджамі Джан* – заступник начальника Управління аналізу ризиків та типологічних досліджень Департаменту фінансових розслідувань Держфінмоніторингу

Запрошені гості:

- Джефф Ерліх (Jeffrey Erlich)* – старший співробітник з проектів, США
- Вілюс Печкайтис (Vilius Peskaitis)* – начальник відділу з нагляду Департаменту протидії відмивання коштів Служби з розслідування фінансових злочинів при Міністерстві внутрішніх справ, Литва
- Ірина Ярема* – старший асистент проектів координатора ОБСЄ в Україні

Порядок денний

25 листопада 2014 року
м. Київ, вул. Білоруська 24

Час	Тема	Доповідач
09:30 – 10:00	<i>Ресстрація учасників та роздача робочих матеріалів</i>	
10:00 – 10:20	Вступне слово	І. Черкаський (10 хв.) В. Верба (10 хв.)
10:20 – 10:50	Презентація проєктів ОБСЄ в Україні	Я. Юрцаба
10:50 – 11:20	<i>Перерва на каву</i>	
11:20 – 11:50	Вплив депозитарної реформи на детінізацію української економіки	О. Мисюра
11:50 – 12:15	Розробка державної інституційної моделі управління ризиками відмивання коштів і фінансування тероризму	Д. Вейдман
12:15 – 13:00	Міжнародний досвід проведення національної оцінки ризиків та загальні рекомендації щодо проведення оцінки в Україні	А. Вуйчич
13:00 – 14:00	<i>Обід</i>	
14:00 – 14:30	Мікро- та макрорівневі аспекти національної оцінки ризиків: антилегалізаційний контекст	О. Глушенко
14:30 – 15:00	Підготовка і проведення національної оцінки ризиків Литовської Республіки	І. Кржечковскіс
15:00 – 15:30	Типологічні дослідження методів та тенденцій відмивання доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму як форма проведення національної оцінки ризиків	Р. Джан
15:30 – 16:00	<i>Перерва на каву</i>	
16:00 – 16:30	Методика проведення оцінки ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму. Український вимір	А. Чубенко
16:30 – 17:00	Заклучне слово	А. Ковальчук

Учасники Семінару

Кабінет Міністрів України
Адміністрація Президента України
Верховна Рада України
Рада національної безпеки та оборони України
Національний банк України
Генеральна прокуратура України
Міністерство фінансів України
Міністерство юстиції України
Міністерство економічного розвитку і торгівлі України
Міністерство інфраструктури України
Міністерство внутрішніх справ України
Державна судова адміністрація України
Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку
Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг
Служба безпеки України
Державна фіскальна служба України
Навчально - методичний центр Держфінмоніторингу
Академія фінансового управління
Львівський інститут банківської справи Університету банківської справи Національного банку України
Одеський державний університет внутрішніх справ
Незалежна асоціація банків України
Ліга страхових організацій України

Доброго ранку, шановні колеги!

Дозвольте від імені Державної служби фінансового моніторингу України привітати учасників сьогоднішнього зібрання. Цей захід проходить під егідою і завдяки підтримці наших колег з Організації з безпеки і співробітництва у Європі (ОБСЄ).

Тематика, яку ми сьогодні обговорюватимемо, є надзвичайно актуальною. На саміті країн G-20, який нещодавно проходив у Австралії, зокрема акцентована увага на спрямування конкретних і дієвих зусиль щодо виявлення високих ризиків тінізації й відмивання фінансових капіталів та ефективну протидію їх використання для фінансування тероризму.

Проблема детінізації економіки України включає в себе, перш за все, боротьбу з корупцією – злочином, який без перебільшення, є головною причиною економічних труднощів в державі. Як зазначив Прем'єр-міністр України, народ, суспільство повинні побачити, що за скоєння злочину обов'язково буде відповідальність. Повністю погоджуюся з цією тезою Глави Уряду і зазначу, що нам буде складно побороти корупцію, якщо боротьба з нею зосереджуватиметься лише в силових структурах та залі суду. Наше завдання – ефективно протидіяти криміналізації відносин між державним апаратом та бізнесом і, головне, запобігти її рецидивам. Так, на сьогодні загальна сума фінансових операцій, яка підозрюється в легалізації, становить більш ніж 200 млрд. гривень. Це при тому, що доходна частина державного бюджету за 2013 рік була запланована на рівні 361 млрд. грн. Зазначу, в даному випадку мова йде лише про колишніх керівників держави та пов'язаних з ними осіб.

Саме тому перед Держфінмоніторингом Уряд поставив завдання – всіляко протидіяти спробам відмивання кримінальних доходів і запобігти рецидиву того, що робилося в часи попередньої влади. Саме з цією метою нині здійснюється тісна співпраця і щоденна координація наших зусиль з Генеральною прокуратурою України, СБУ, МВС, Фіскальною службою. Саме така співпраця стає запорукою відчутного гальмування процесів з відмивання фінансових активів.

Надзвичайно злободенною проблемою сьогодні для країни є виявлення та повернення прихованих і викрадених фінансових активів. Даний процес, зрозуміло, є складним, багатоступеневим і довготривалим. Він потребує концентрації та консолідації зусиль як міжнародної спільноти, так і усіх учасників національної системи протидії відмиванню злочинних доходів.

Дуже важливо проявляти особливу уважність як на етапі визначення і блокування таких активів, так і на етапі організації повернення прихованих фінансових ресурсів до державного бюджету.

Фахівці добре розуміють, що заморозити виявлені тіньові активи не просто, однак більш важливо і складно повернути їх в легальний обіг. Міжнародна практика говорить, що процесуальні дії щодо повернення викрадених активів проводяться в межах процедури міжнародно-правової допомоги. Ми маємо бути готові до судових процесів не тільки в Україні, але і в юрисдикціях, де зафіксовані викрадені фінансові активи.

На нинішньому етапі цивілізаційного розвитку фінансово-економічна злочинність набула транснаціонального характеру. Її наслідки є міжнародними, бо нині всі країни інформаційно є взаємозалежними.

Саме з цією метою нами активізовано тісне й плідне співробітництво з нашими іноземними колегами. Так, Держфінмоніторингом направлено запити до 136 країн світу для виявлення та блокування фінансових активів колишніх високопосадовців. На сьогодні уже виявлено ряд іноземних компаній, основними бенефіціарами яких є українські фігуранти кримінальних справ. Велику і регулярну допомогу у пошуку вкрадених активів нам надають колеги із США, Великобританії, Швейцарії, Австрії, Кіпру, Латвії, Ліхтенштейну та інших іноземних країн. У цьому ж контексті хочу зазначити: Держфінмоніторингом проведено цілу низку безпрецедентних за своєю складністю розслідувань щодо фінансових оборудок колишніх високопосадовців, в результаті якого нами виявлено і заблоковано активів на загальну суму понад 1,6 млрд. доларів США. Ми говоримо про кошти, які вже в Україні і які не вдасться викрасти з банківської системи. Користуючись нагодою, хочу подякувати колегам з Підрозділу фінансової розвідки Латвії за активну допомогу Україні у проведенні згаданого фінансового розслідування.

Без перебільшення зазначу, саме завдяки оперативній роботі фінансової розвідки вдалося запобігти виведенню цих коштів з фінансової системи країни. Переконалий, що ні погрози, ні численні зміни офшорних юрисдикцій чи навіть зміна прізвищ не допоможе колишнім високопосадовцям та пов'язаним з ними особам уникнути відповідальності.

Зрозуміло, що в надскладних фінансово-економічних умовах, в яких наразі перебуває Україна, нам непросто забезпечувати належний рівень кооперації та співробітництва з нашими іноземними колегами. Тому, для нас надзвичайно приємно, що є міжнародні установи й організації, які відчували наші потреби, пішли нам на зустріч і роблять усе можливе, щоб допомогти нормальному функціонуванню національної системи фінансового моніторингу. Користуючись нагодою, хочу звернутися до присутніх тут представників Офісу Організації безпеки і співробітництва у Європі і, безумовно, подякувати послу Вайдотосу Вербі, координатору проектів ОБСЄ в Україні, за те, що Ви відгукнулися і допомагаєте забезпечити ПФР України високий рівень міжнародного співробітництва. Завдяки підтримці ОБСЄ ми сьогодні маємо змогу послухати відомих експертів у сфері AML/FT і обмінятися з ними досвідом – це Діана Вейдман, Ігоріс Кржечковскіс. Хочу окремо подякувати нашому експерту з Сербії Александеру Вуйчичу за його допомогу у підготовці Держфінмоніторингом Методики національної оцінки ризиків.

Переконалий, що сьогоднішня наша зустріч має стати серйозним імпульсом для продовження конкретних, системних дій. Наприкінці зазначу, що навіть правильні самі по собі заходи проти криміналізації фінансової сфери не дозволять остаточно вирішити проблему. Чим краще підуть справи в нашій державі, чим прозорішим і досконалішим стане механізм наших відносин з іншими державами, тим менше можливостей існуватиме для обігу в Україні кримінального капіталу.

Хочу запевнити присутніх колег: Держфінмоніторинг докладе максимум зусиль, щоб і в подальшому наближати національну фінансову систему до міжнародних правових стандартів, всіляко посилювати прозорість грошово-кредитних операцій і таким чином зміцнювати здатність фінансової системи України реально протистояти тінізації фінансових активів, відмиванню брудних коштів та протидіяти фінансуванню тероризму.

Дякую за увагу.

*Виступ Координатора проектів ОБСЄ в Україні
Посла Вайдотаса Верби на Міжнародному семінарі
«Впровадження національної оцінки ризиків відмивання коштів
та фінансування тероризму як елементу державної політики
детінізації економіки України» (25.11.14.)*

Уважаемые господа,

Координатор ОБСЕ в Украине (КПОУ) сотрудничает с Государственной Службой финансового мониторинга с 2013 года. Фокус нашего совместного проекта 2013 года – помощь в создании базы данных взаимных оценок системы контроля отмыwania средств и противодействия терроризму, а также в подготовке платформы для внедрения дистанционного обучения для тренингового центра Службы.

В 2014 году наше сотрудничество вышло на новый виток: КПОУ оказывает экспертную помощь Службе в 1) разработке методологии национальной оценки рисков отмыwania средств и противодействия терроризму, а также 2) подготовке пособия по вопросам противодействия отмыванію средств и противодействия финансированию терроризма.

Для ОБСЕ как организации, которая озабочена вопросами обеспечения безопасности в ее всеохватывающем понимании, проблематика и задачи подразделений финансовых разведок (ПФР) – весьма актуальны. Особенно сейчас, когда угрозы терроризма, использование изоциренных схем отмыwania средств приобретают серьезные масштабы.

Мы солидарны со стремлением правительства Украины создать хорошо функционирующую систему предотвращения этих глобальных угроз, как это рекомендуют эксперты ФАТФ, и готовы содействовать этому теми ресурсами, которые у нас есть.

Мы надеемся, что, привлекая лучшие международные практики, экспертный потенциал организации КПОУ поможет ПФР Украины выйти на высокие стандарты обеспечения эффективного контроля отмыwania средств и противодействия финансирования терроризма.

Сегодняшний семинар призван в практическом русле обсудить методологию национальной оценки рисков отмыwania средств и финансирования терроризма. Это важная задача, поскольку к 2016 году Украина обязалась провести весь комплекс мероприятий по оценке рисков, и мы должны быть уверены, что избранная методология исключает бреши и является, как сейчас принято говорить, инклюзивной.

Я желаю всем участникам сегодняшнего семинара успешной работы и достижения практических результатов в ходе дискуссий. Со своей стороны хочу заверить, что КПОУ обеспечит всю необходимую поддержку Госфинмониторинг Украины для институционального усиления организации в контексте новых угроз и вызовов.

Огляд діяльності КПОУ у контексті пріоритетів організації: другий вимір та «наскрізні» проекти

Київ, 25 листопада 2014 року

OSCE Organization for Security and
Co-operation in Europe
Project Co-ordinator in Ukraine

Палітра проектів другого виміру

1

Е – урядування

2

Сталий розвиток

3

ПВК/ФТ

4

Радіаційна безпека

OSCE Organization for Security and
Co-operation in Europe
Project Co-ordinator in Ukraine

ПВК/ФТ у контексті діяльності ОБСЄ

- 2001 – ОБСЄ починає активно працювати у цій сфері на виконання Резолюцій Ради Безпеки ООН 1373 та 1624 щодо боротьби з фінансуванням тероризму;
- Рішення Ради Міністрів ОБСЄ 2005, 2006 та 2007 років зміцнюють готовність ОБСЄ як регіональної безпекової організації протидіяти ризикам ВК/ФТ

osce Organization for Security and
Co-operation in Europe
Project Co-ordinator in Ukraine

Напрямки роботи

- Підготовка посібника щодо проведення оцінки ризиків ПВК/ФТ із залученням провідних фахівців;
- Вивчення міжнародного досвіду; допомога у побудові законодавчої бази; навчальні програми/візити;
- ОБСЄ будує політичний консенсус серед 57 членів організації щодо ПВК/ФТ;
- ОБСЄ підтримує ініціативи спрямовані на розповсюдження кращих практик, імплементацію правових інструментів та рекомендацій профільних міжнародних орг-цій

osce Organization for Security and
Co-operation in Europe
Project Co-ordinator in Ukraine

Посилення спроможності державних інституцій щодо ПВК/ФТ

- Роль локальних офісів ОБСЄ;
- ОБСЄ – політична платформа для дискусій, обговорення ризиків та транснаціональних загроз

osce Organization for Security and
Co-operation in Europe
Project Co-ordinator in Ukraine

Міжнародна співпраця та координація

- UN Counter Terrorism Executive Directorate (UNCTED), the UN Office on Drugs and Crime (UNODC), the UN Counter Terrorism Implementation Task Force (UNCTITF) – провідні гравці;
- Центральний елемент нашої діяльності – промоція міжнародних правових інструментів ПВК/ФТ та впровадження цих норм у національне законодавство

osce Organization for Security and
Co-operation in Europe
Project Co-ordinator in Ukraine

Методологія нашої роботи:

**Ідентифікація проблеми ,
генерування ідей, мобілізація
ресурсів, реалізація коротко -
та довгострокових проектів**

OSCE Organization for Security and
Co-operation in Europe
Project Co-ordinator in Ukraine

Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку

Влияние депозитарной реформы на фондовом рынке

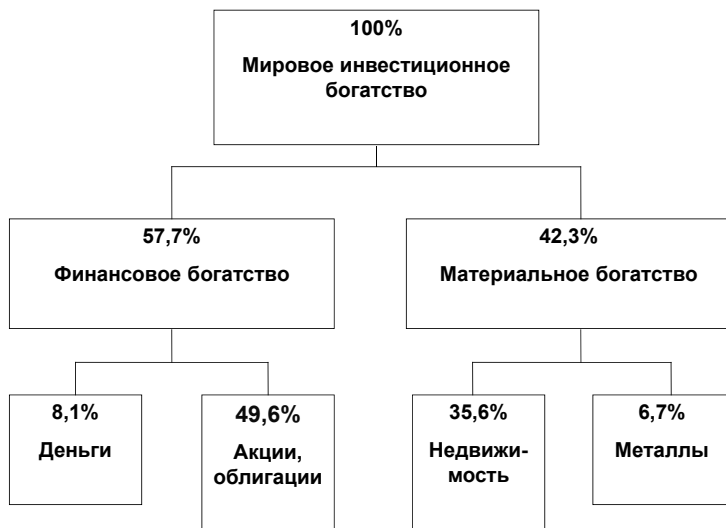
на детинизацию украинской экономики

Мисюра О.П. - директор департамента контрольно-правовой работы НКЦБФР

Киев 25.11.2014

Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку

Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку

Функции фондового рынка

рыночная экономика

- формирование рыночных цен
- страхование ценовых и финансовых рисков (производные финансовые инструменты)
- перераспределение средств между отраслями и сферами рыночной деятельности
- привлечение капитала и обеспечение его эффективного использования

теневая экономика

- отсутствие (неразвитость) биржевого рынка
- операции проводятся с рискованными видами финансовых инструментов
- отмывание (легализация)
- непродуктивный вывод капитала

Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку

Риски рынка ценных бумаг

- **ценные бумаги на предъявителя**
- **наличка**
- **инсайдерская торговля**
- **манипулирование ценами**
- **фиктивные предприятия**

Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку

“Розовые листы”

Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку

Использование “фиктивных” ценных бумаг

- минимизация налогообложения
- вывод капитала за рубеж
- вымывание активов компаний

Противодействие

-изменение правил регистрации выпусков ценных бумаг

- остановка обращения ценных бумаг

- отмена государственной регистрации

-отказ в эмиссии (50 млрд. грн.)

- остановка обращения акций (8,9 млрд. грн.)

- отмена госрегистрации (314 компаний)
объем транзакций упал в 1,5 раза

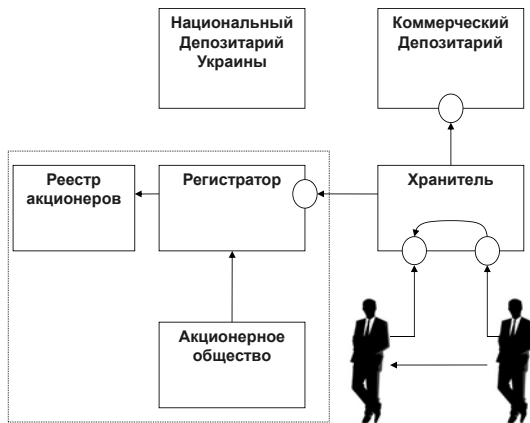

Депозитарная реформа

- выпуск акций исключительно в бездокументарной форме
- единый центральный депозитарий
- расчетный центр
- трехуровневая система учета прав собственности

Система учета прав собственности

Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку

Фондовий ринок до и после депозитарной реформи

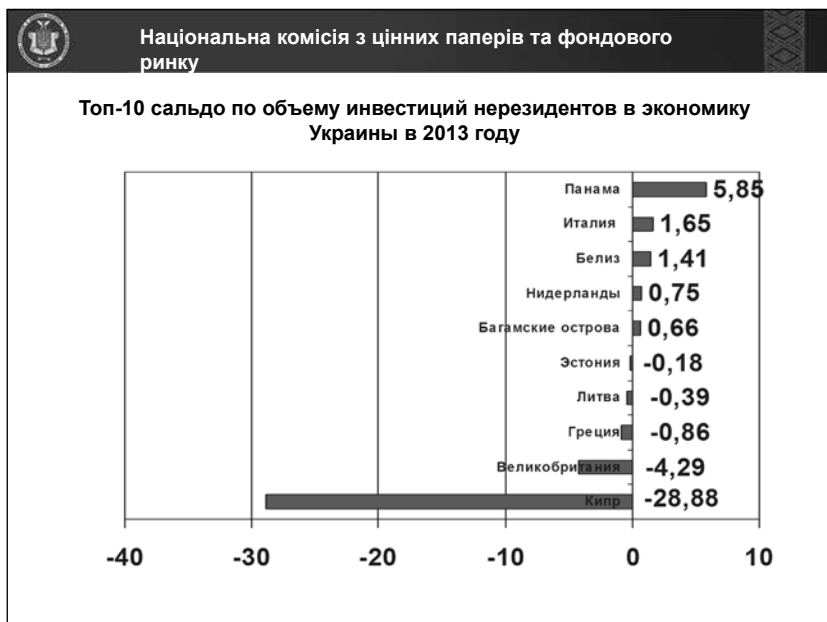
Количество акционерных обществ:
более 28 000 / менее 7 000

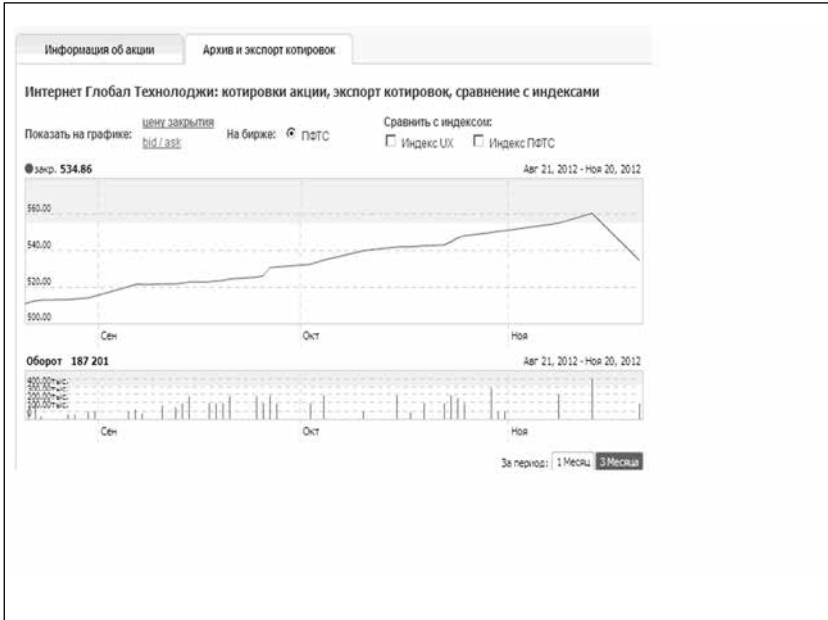
Акции:
документарная форма / бездокументарная форма

Объем торгов:
1537,79 млрд.грн. / 1676,79 млрд.грн.

Объем биржевых торгов:
131,29 млрд.грн. (10,74%) / 463,67 млрд.грн. (27,69%)

Инструменты:
акции 36,75%, векселя 20,58%, деривативы 0,009% / гособлигации 43,02%, акции 10,20%, векселя 0,20%, деривативы 1,07%

GLOBAL TECHNOLOGY Перша публічна ІТ-компанія

Головна Про компанію Наші Розробки Динаміка Росту Послуги Інвестиції в ІТ-компанії Новини Компанії Контакти

Меню

- Головна
- Про компанію
- Наші розробки
- Інформація для інвесторів
- Послуги
- Інвестиції в ІТ-компанії
- Новини компанії
- Фотоальбом
- Контакти

Наші розробки

«Internet Global Technology» — це компанія, яка тримає руку на пульсі подій у сфері ІТ.

Інноваційні розробки наших фахівців не просто випереджають час. Вони орієнтовані для багатьох учасників ІТ-ринку.

Ми пропонуємо унікальну і високоєфективну продукцію, яка має попит не тільки в Україні, але і в усюму світі. Наші розробки глибоко цінують клієнти з багатьох країн.

Серія успішних розробок «Internet Global Technology» — унікальна комплексна система для створення десктопних та веб-додатків. Має всілякі всі навідряд над новітніми візуальними системами і об'єднана це на основі свого концептуального підходу.

Також, справжнім проривом став єдиний в світі рідий алгоритм інформативних даних. Розроблений нашими фахівцями метод ґрунтується на шифрі MD5 (шифр Плейфара — це збільшення шифру в шифр).

І це тільки деякі з наших досягнень. Команда професорів «Internet Global Technology» постійно працює над розробкою нових наситаних проектів, поповнюючи світову скарбницю інтелектуальних досягнень.

«Internet Global Technology» — лідер ринку ІТ-розробок!

Сертифікати

Перша публічна ІТ-компанія

ДИНАМІКА РОСТУ

ІНВЕСТИЦІЇ В ІТ-КОМПАНІЇ

НАШІ РОЗРОБКИ

Новини компанії

- 20** «Internet Global Technology» святкує першу річницю!
- 24** Вітаємо з Днем незалежності України!
- 09** Повідомлення про рішення емігента щодо утворення, припинення його фізич, представництва

Усі новини компанії

MD5 — один из серии алгоритмов по построению дайджеста сообщения, разработанный профессором Рональдом Л. Ривестом из Массачусетского технологического института. Был разработан в 1991 году. В конце 2008 года US-CERT призвал разработчиков программного обеспечения, владельцев веб-сайтов и пользователей прекратить использовать MD5 в любых целях, так как исследования продемонстрировали ненадёжность этого алгоритма.

Шифр Плейфера — ручная симметричная техника шифрования. Изобретена в 1854 году Чарльзом Уитстоном, но названа именем Лорда Лайона Плейфера, который внедрил данный шифр в государственные службы Великобритании. Этот шифр использовался в тактических целях британскими вооружёнными силами во Второй Англо-Бурской войне и в Первой мировой войне, а также австралийцами и немцами во время Второй мировой войны. Использование шифра Плейфера в настоящее время является нецелесообразным, потому что современные переносные компьютеры могут легко взломать шифр в течение нескольких секунд. Первый изданный алгоритм взлома шифра Плейфера был описан в 1914 году.

FOREX MMCIS GROUP

Новости [БОЛ.НОВОСТИ](#)

2014.11.21
Заявление к Генеральной
Прокуратуре Российской
Федерации от MMCIS inc. ID
456956 Подпись...

ОБРАЩЕНИЕ ПРЕЗИДЕНТА

Уважаемые клиенты компании!

КОМПАНИЯ MMCIS ПРИОСТАНАВЛИВАЕТ СВОЮ РАБОТУ:

Несмотря на то, что мне и всем, кто остался верен компании, хотелось другого, мы были вынуждены пойти на этот шаг в связи с тем, что в компании закончились ресурсы, чтобы обеспечивать ее работу технически.

У нас просто нет денег, чтобы финансировать отдел клиентской поддержки, технической и финансовый департамент, потому как доходы компания не получает уже несколько месяцев, а ее собственные деньги были полностью потрачены за это время.

Пыльная доля активов нашей компании была попросту захвачена и присвоена третьими лицами.

Фактически такие компании, как «Денгли Онлайн» попросту украли деньги наших клиентов и заблокировали нашу работу.

В данной ситуации нам не остается ничего большего как перевести разбирательство по этому вопросу в правоохранительные органы и суд.

Мы со своей стороны сделали все, что могли, чтобы вернуть похищенные деньги, однако сейчас можно констатировать, что без помощи правоохранителей мы не справимся.

О ходе расследования и всех наших шагах, направленных на возврат похищенных средств, мы будем информировать всех клиентов в новостной ленте на этой странице, а также в наших официальных группах в соц сетях.

Сегодня, вместе с этим заявлением, я публикую в новостной ленте поданное нами заявление в Генеральную Прокуратуру и его номер.

Національна комісія з цінних паперів та фондового
ринку

Что дальше? Реформы или стратегии?

Developing a State Institutional Model of ML/TF Risk Management

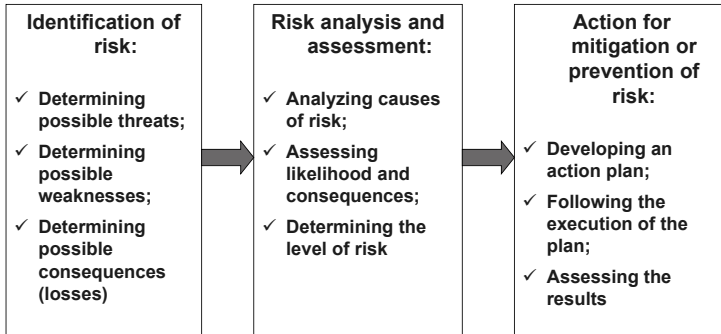
Diana Veidemane
Deputy Head
FIU Latvia

Kiev, 25 November, 2014

ML/TF risk management experience in Latvia

- **The first cycle of ML risk management (2010-2014)**
- **Preparation measures for the following cycles of ML/TF risk management (2014)**

The three steps in the cycle of risk management

The first cycle of ML risk management (2010-2014)

ML risk assessment

- working group of 7 members: FIU, 5 LEAs, bank supervisory authority
- WG leading authority - FIU Latvia
- time frame - 12 months (23.08.2010. – 01.09.2011.)
- Methodology:
 - based on the guidelines of FATF and ISO standards
 - qualitative or experts method
 - risk matrix of three levels: low, medium, high
- the final ML RA report to the Finance Sector Development Council (FSDC)
 - a list of proposals for mitigation or prevention of ML risks
 - the proposal to follow up with an action plan

The first cycle of ML risk management (2010-2014)

The Action Plan

- **Development the Action Plan:**
 - **working group - members from the FIU, 9 supervisory and control institutions, 5 LEAs, Prosecutors Office, 3 ministries**
 - **time frame - 13 months (03.02.2012. – 28.03.2013.)**
 - **the Action Plan (a list of necessary actions, responsible authorities, deadlines)**
- **Execution of the Action Plan**
 - **All the responsible authorities, mentioned in the Action Plan, mostly policy – makers**
 - **time frame - 16 months (28.03.2013. – 22.07.2014.)**
- **Collection and evaluation of the Action Plan`s results**
 - **coordinating authority FIU Latvia - collection of results, preparation the report**
 - **results of a part of the actions - included in the Progress Report to MONEYVAL 17.09.2014.**

Preparation for the following cycles of ML/TF risk management

Basis for the following cycles of ML/TF risk management

- **the obtained experience of the first risk management cycle**
 - **the new FATF Recommendations 1 and 2**
1. *Assessing risks and applying a risk-based approach*
 - **designate a coordinating authority or mechanism to assess risks**
 - **ensure the risks are mitigated effectively**
 2. *National cooperation and coordination*
 - **have national AML/CTF policies, based on the risks identified**
 - **designate a coordinating authority or mechanism that is responsible for such policies**
 - **ensure the effective inter-institutional cooperation**
 3. *Interpretive note to the R1;*
 - **identify and assess the risks on an ongoing basis**
 - **keep the assessments up-to-date**

Preparation for the following cycles of ML/TF risk management

Developing proposals for a state institutional model

- order of the Prime Minister 04.04.2014.
- Resources:
 - working group of 7 members from the FIU, 2 ministries, 2 LEAs, Prosecutors Office, and bank supervisory authority
 - time frame - 3 months (04.04.2014. – 01.07.2014.)
- Outcomes:
 - a list of proposals
 - supported by the Finance Sector Development Council
 - submitted to the Cabinet of Ministers by the Minister of Finance
 - accepted by the Cabinet of Ministers in 16.10.2014

Latvian state institutional model of ML/TF risk management

The competence of institutions

1. Institutions responsible for statistical records: The Ministry of Interior (criminal records), the Ministry of Justice (court decisions), Customs (cash declarations on border), Prosecutors Office, 9 supervisory and control authorities of reporting entities (data on reporting entities, transactions, financial flows, inspections, etc.)
2. FIU Latvia - responsible for ML/TF risk assessment
3. Finance Sector Development Council (FSDC) - ML/TF risk management coordinating institution
4. The Ministry of Finance and the Ministry of Justice (within their terms of reference) - responsible for ML/TF prevention policy-making based on the risk assessment

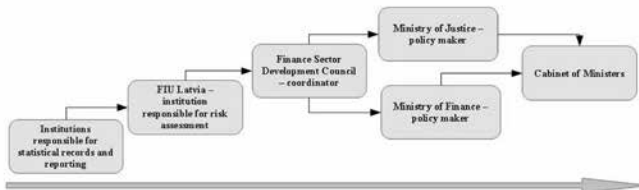
Latvian state institutional model of ML/TF risk management

The functions of the risk management mechanism

1. The responsible institutions register and provide to the FIU the certain type of statistical data
2. The FIU collects the statistical data, organizes working groups, analyzes and assesses risks, develops proposals for risk mitigation; submits the final report to the Finance Sector Development Council
3. FSDC issues an order to develop the Action Plan
4. The policy- makers: the Ministry of Finance and the Ministry of Justice within terms of their reference:
 - develop and submit the Action Plan to **the Cabinet of Ministers**
 - systematically control the execution of the plan and inform the **FSDC** about the reached results
5. FSDC evaluates the results of execution of the AP and decides upon further actions

Preparation for the following cycles of ML/TF risk management

A mechanism for cooperation and coordination of ML/TF risk management

Picture Nr.1 The logical sequence of the functions

Preparation for the following cycles of ML/TF risk management

Measures taken for implementation of the institutional model of ML/TF risk management

- **The amendments to the AML Law to grant the FIU additional authority:**
 - **to organize and perform ML/TF risk assessment and to develop proposals for mitigation of the risks**
 - **to request and receive the information necessary for risk assessment**
- **Provided the additional financing for the FIU and other state institutions from the year 2015**
- **Scheduled to start the second cycle of ML/TF risk management in the second half of year 2015**

MONEY LAUNDERING NATIONAL RISK ASSESSMENT

Building national AML/CFT risk assessment
The best international practices and recommendations

Aleksandar Vujičić
Ukraine 2014

FATF Recommendation No 1

Countries should identify asses and understand the money laundering and terrorist financing risk on three levels:

- Country level
- Level of reporting entities
- Level of customer, product or service

FATF Recommendation No 1

Risk based approach on national level is a requirement for the country to conduct national risk assessment (NRA), the obligation that can be seen as the three step long exercise:

- Understanding of the risk
- assessing of the risk
- action planned in order to decrease identified risk

AIMS

Organized and systematic effort of the country to establish:

- ML sources and methods
- Deficiencies in the AML/CFT system (legislative, institutional and operational level)
- Direct and indirect vulnerabilities of specific sectors
- Work plan and recommendations for future actions

RBA

Risk based approach on national level means that adequate resources should be dedicated to particular part of the AML/CFT system. For example, based on NRA, money laundering is most likely to occur in banking sector, more resources (money, staff and IT specialized program...) are focused in order to decrease the level of risk. And opposite, if the risk is law in the real estate sector, country can decide to apply simplified measures to some extent.

Core Issues if the Outcome is being achieved

- How well does the country understand its ML/TF risks?
- How well are the identified ML/TF risks addressed by national AML/CFT policies and activities?
- To what extent are the results of the assessment(s) of risks properly used to justify exemptions and support the application of enhanced measures for higher risk scenarios, or simplified measures for lower risk scenarios?

A country should be ready to show that authorities do understand risks properly, do have actions planned to mitigate the risks and do conduct measures to reduce risks. Countries should also assess if conducted measures actually decrease the identified risks.

Authorities should be aware that NRA has to be updated in three to five years.

FATF guidance paper defines the key terms in this risk based management process:

Risk can be seen as a function of three factors:

- A threat is a person or group of people, object or activity with the potential to cause harm to, for example, the state, society, the economy, etc. In the ML/TF context this includes criminals, terrorist groups and their facilitators, their funds, as well as past, present and future ML or TF activities.
- Vulnerabilities are the factors that represent weaknesses in AML/CFT systems or controls or certain features of a country. They may also include the features of a particular sector, a financial product or type of service that make them attractive for ML or TF purposes.
- Consequence refers to the impact or harm that ML or TF may cause and includes the effect of the underlying criminal and terrorist activity on financial systems and institutions, as well as the economy and society more generally.

Existing methodologies

- ▶ World Bank Comprehensive National Risk Assessment
- ▶ International Monetary Fund Preliminary National Risk assessment (NRA)
- ▶ New Zealand In-house NRA methodology
- ▶ Australia In-house methodology
- ▶ Ukraine In-house NRA methodology

World Bank Comprehensive National Risk Assessment

The World Bank developed two national risk assessment tools (First Generation and Second Generation National Risk Assessment tools) as well as national risk assessment process, with a view to facilitate the risk assessment even in the countries where the data and statistics are limited.

World Bank’s National ML Risk Assessment methodology is a self assessment process, which consists of three phases:

- First phase is an initial workshop where the participants will learn the structure, features and functions of NRA Tool and start to use it.
- The initial workshop will be followed by data/information collection and review phase which will last several months.
- The third and final phase will be a second workshop which will facilitate the final review and conclude NRA process

National ML Risk Assessment Template	National TF Risk Assessment Template
Threat Analysis	Threat Analysis
1. Prevailing Crime Type	1. TF Threat Analysis
Vulnerability Analysis	Vulnerability Analysis
1. Legal/Judicial/Institutional Framework 2. Economic and Geographical Environment 3. Financial Institutions 4. DNFBPs	2. Legal/Judicial/Institutional Framework 3. Economic and Geographical Environment 4. Financial Institutions 5. DNFBPs

International Monetary Fund Preliminary National Risk assessment

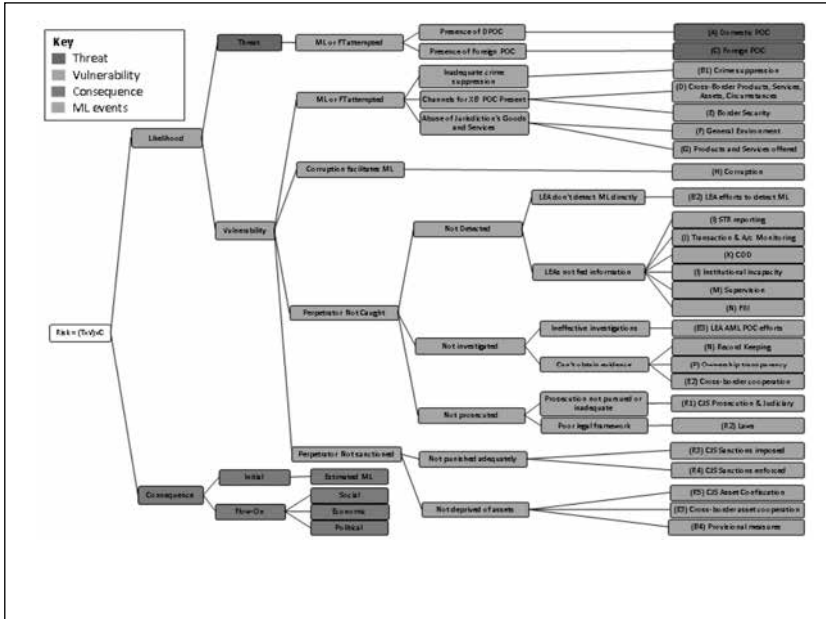
The goal of the PNRA is to conduct a preliminary identification of the nature and severity of ML threats, vulnerabilities, consequences and related risks in the countries so that they can use that information to inform their AML policies and the efficient allocation of scarce AML resources.

ML or FT risk is defined as “the effect of ML- or FT-related uncertainty on a jurisdiction’s government objectives.”

International Monetary Fund Preliminary National Risk assessment

includes the five different phases of work:

- 1) preliminary,
- 2) threat,
- 3) vulnerability,
- 4) consequence, and
- 5) workshop and drafting

OSCE Handbook on Data Collection in support of Money Laundering and Terrorism Financing National Risk Assessments

- provides an overview of data collection practices that may assist countries in developing or improving systems to capture useful statistics on national Anti-Money Laundering and Countering the Financing of Terrorism (AML/CFT) regimes.
- provide tools that may assist countries in conducting a National Risk Assessment (NRA) on money laundering and financing of terrorism and in maintaining statistics as stipulated in the international standards on AML/CFT
- aims to assist officials in collecting accurate and comprehensive information on their national AML/CFT regimes.

New Zealand National Risk Assessment

Risk assessment process contains five steps:

- Establish context - define the parameters within which risks must be managed, consider the operating environment and existing control measures
- Identify the risk - what, where, why, when, who and how
- Analyze the risk develop an understanding of risks, take into account existing control measures, determine likelihood and consequences, use quantitative or qualitative methods of analysis
- Evaluate the risk - which risks need treatment, prioritize, consider risk vs. opportunity
- Treat the risk avoidance (where practicable), change likelihood, change consequence, transfer risk, manage risk and retain the risk

Australian National Risk Assessment

It is qualitative threat assessment, based on operational data, real cases, current intelligence insights, operational cases, and expert views.

Assessment of each area took into account:

- Government measures (law and regulation, law enforcement and regulatory activity, specialist intelligence work where relevant)
- Current intelligence picture
- Reasons for use that area by criminals
- Gaps in intelligence, information and measures
- Threat assessment with predicted trends where possible

Methodology for assessing the risk from ML and TF in Ukraine

Comprehensive assessment of the ML/TF in Ukraine requires a combination on both quantitative data, based on the statistical figures and qualitative data based on the views of experts in the various areas of AML /CFT.

Quantitative data has the advantages of being impartial, consistent, and easier to measure and compare, statistics alone are often not sufficient to analyze the highly complex components of AML/CFT regime and generally low level of AML/CFT related data that is currently available makes quantitative statistics difficult to rely on as the sole data source for analysis.

Qualitative data has the advantage of being based on the views of AML/CFT experts who are familiar of the system, its complexities and shortcomings. But, qualitative data may also suffer from the disadvantages of relying on subjective views.

Methodology for assessing the risk from ML and TF in Ukraine

The combination on both qualitative and quantitative approach should give the best result and the report should consist of:

I Background information for the Ukraine, position of the state, GDP, Inhabitants, FI and non FI (numbers and value of assets);

II Threats – Crimes, Legal Framework: ML, TF, predicate crimes, POC;

III State's efforts to fight ML and TF – functioning of the AML/CFT system National ML Combating Ability – Police, prosecutors, Judges, FIU, MLA, AR – legal framework, competent state bodies and units;

IV Sectors vulnerabilities FI, non FI, DNFBPs – legal framework, deficiencies, factors that increase or decrease the risk, new products;

V Supervision – authorities, number of controls, identified gaps;

VI General conclusions;

VII Action plan (activities that should be done to decrease a level of identified risks by increasing the effectiveness and efficiency of AML/CFT system).

NRA – ONGOING PROJECT

- New National Strategy for Combating Money Laundering and Financing of Terrorism
- High risk AREA
- Reassessment of the previously observed risk
- Modus operandi of ML – changeable

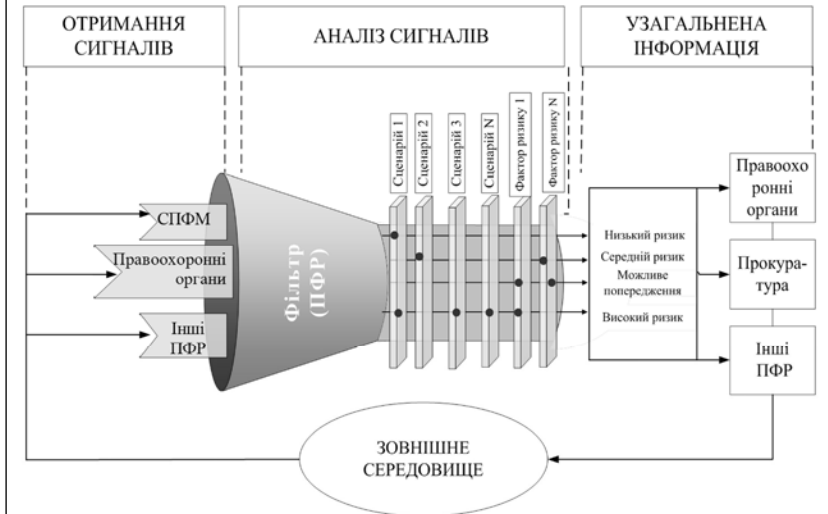
 УНІВЕРСИТЕТ БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ
НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ (м. Київ)
ЛЬВІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ

МІКРО- ТА МАКРОРІВНЕВІ АСПЕКТИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОЦІНКИ РИЗИКІВ: АНТИЛЕГАЛІЗАЦІЙНИЙ КОНТЕКСТ

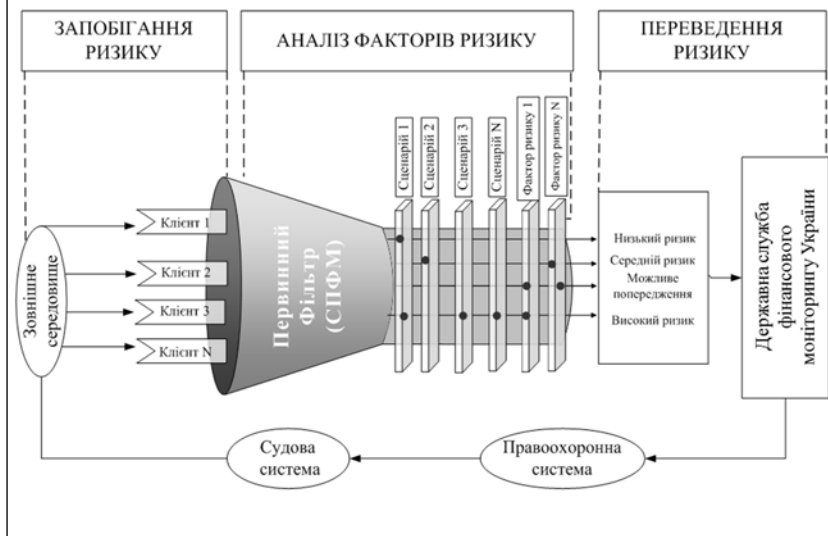
Глуценко О.О. – к.е.н., доцент кафедри
банківської справи ЛІБС УБС НБУ

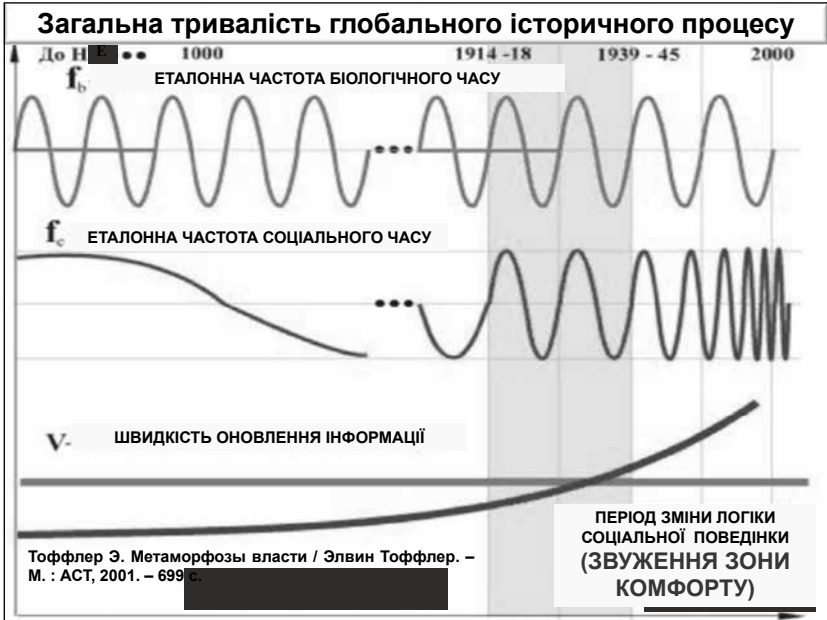

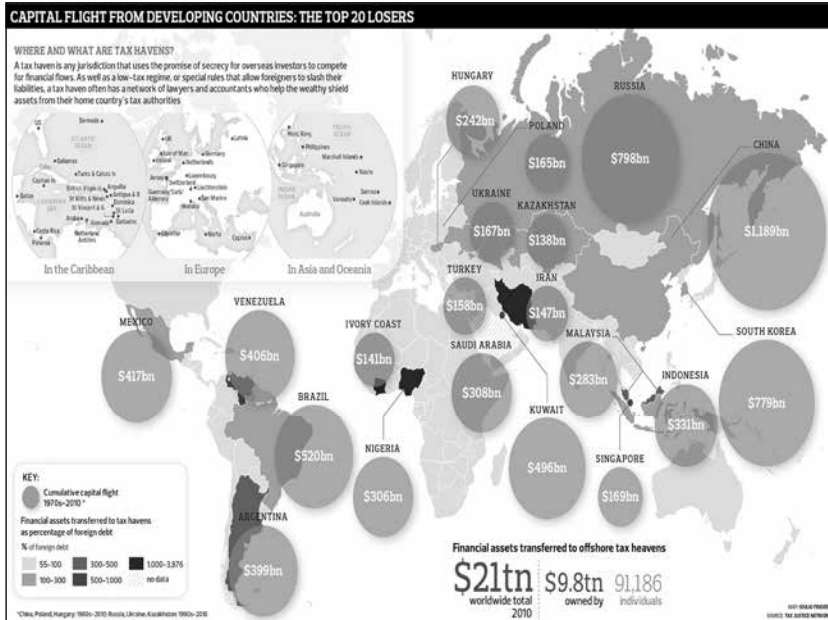
Макрорівнева модель управління ризиками у сфері ЗПВД/ФТ

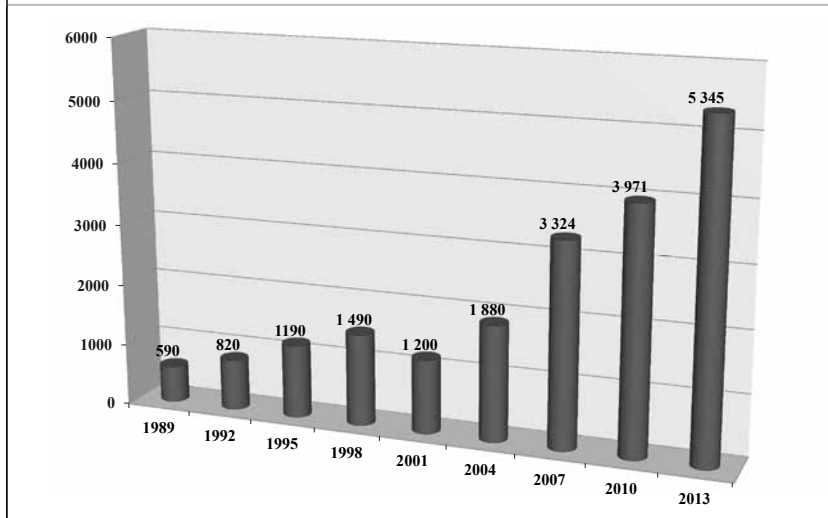
Мікрорівнева модель управління ризиками у сфері ЗПВД/ФТ

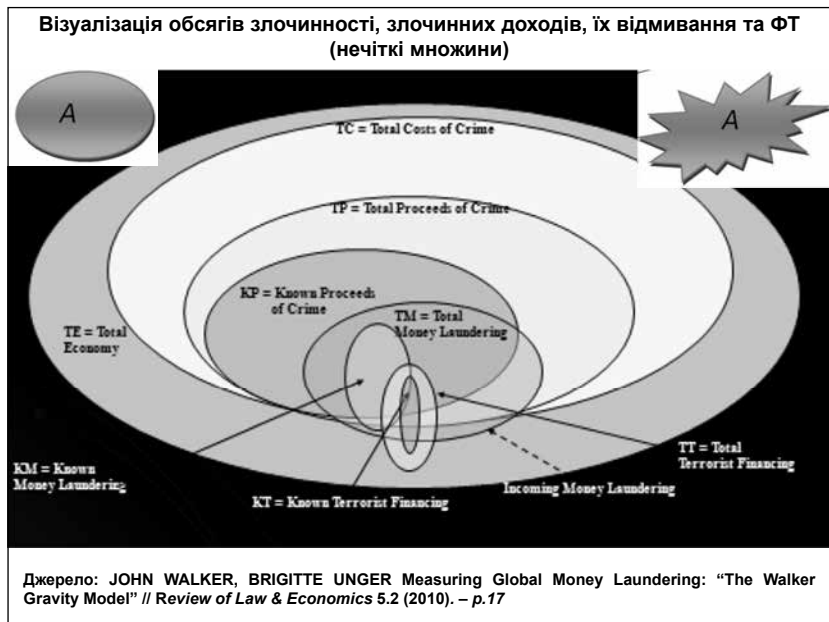
Global foreign exchange market turnover, daily averages, in billions of US dollars

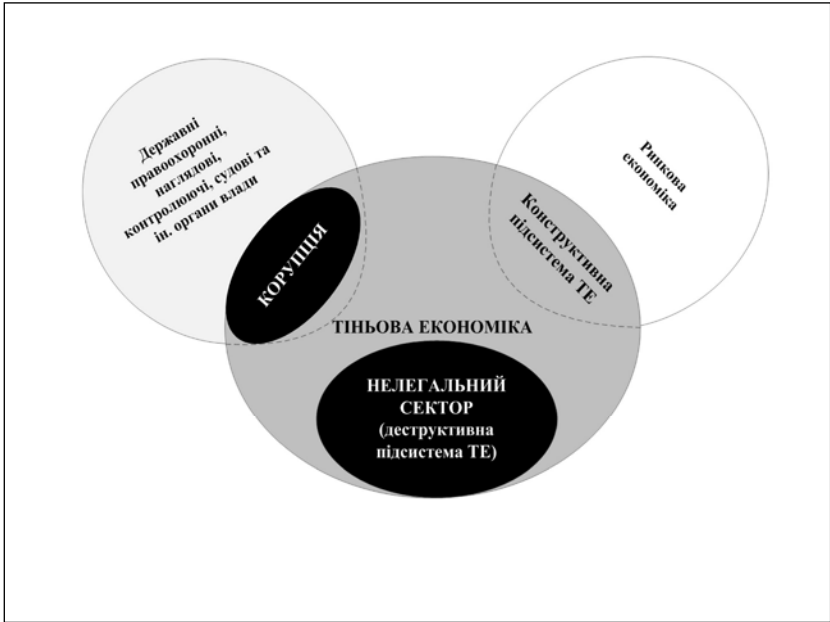

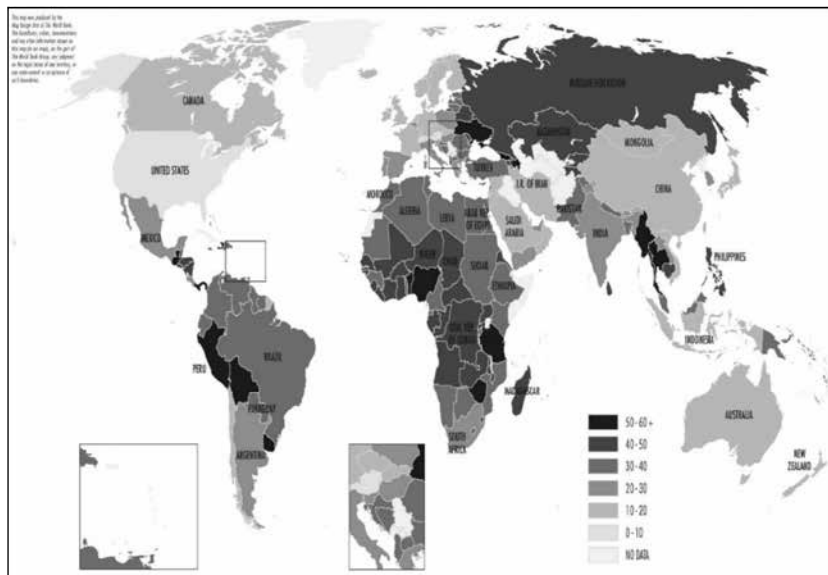

Оцінка основних потоків ВД у світі, млрд. дол. США на рік														
Region світу	Region призначення доходів, які відмиваються													
	Східна Азія	Південна Азія	Південно-Західна Азія	Австралія	Північна Африка	Південна Африка	Європа	Південна Америка	Центральна Америка	Карибський басейн	Північна Америка	Антарктика	Загальна сума ілєгалічних доходів	Вихідні потоки ілєгалічних доходів
Region походження доходів, які відмиваються														
Східна Азія	298	1	6	2	1	1	18	0	0	1	1	0	329	31
Південна Азія	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4	1
Південно-Західна Азія	0	0	17	0	0	0	1	0	0	0	0	0	18	1
Австралія	1	0	0	2	0	0	1	0	0	0	0	0	4	2
Північна Африка	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	6	1
Південна Африка	0	0	1	0	0	15	2	0	0	0	0	0	19	4
Європа	7	0	9	1	1	1	985	0	0	2	1	0	1006	21
Південна Америка	0	0	0	0	0	0	2	24	0	3	1	0	31	7
Центральна Америка	0	0	0	0	0	0	1	0	18	3	1	0	24	5
Карибський басейн	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	0	0	6	0
Північна Америка	15	0	20	13	7	5	271	22	54	316	681	0	1403	721
Антарктика	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Загальна сума ілєгалічних доходів	322	5	52	18	15	21	1281	47	73	331	686	0	2850	
Вихідні потоки ілєгалічних доходів	24	2	36	16	9	6	296	23	54	325	4	0		

Джерело: Walker J. How Big is Global Money Laundering? / J. Walker // Journal of Money Laundering Control. – 1999. – Vol. 3, iss. 1. – P. 25–37.

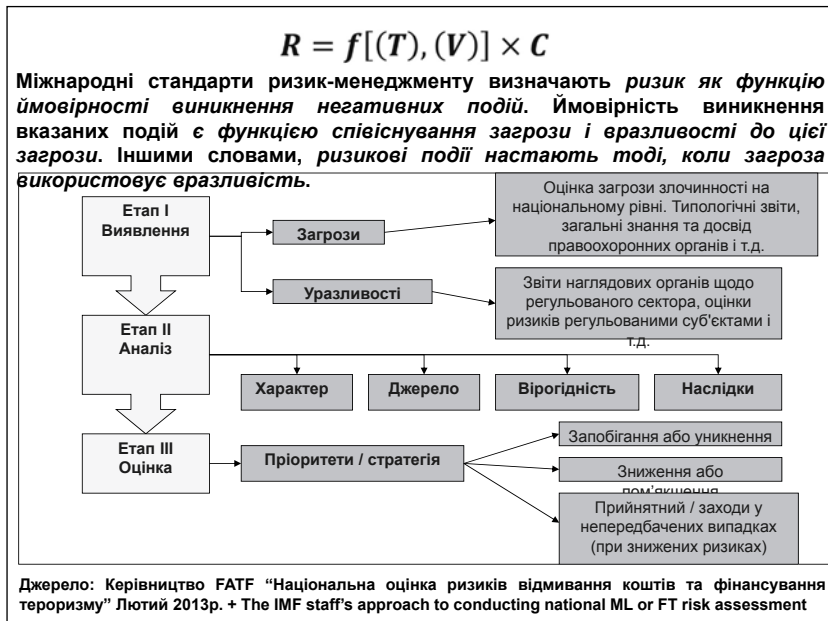
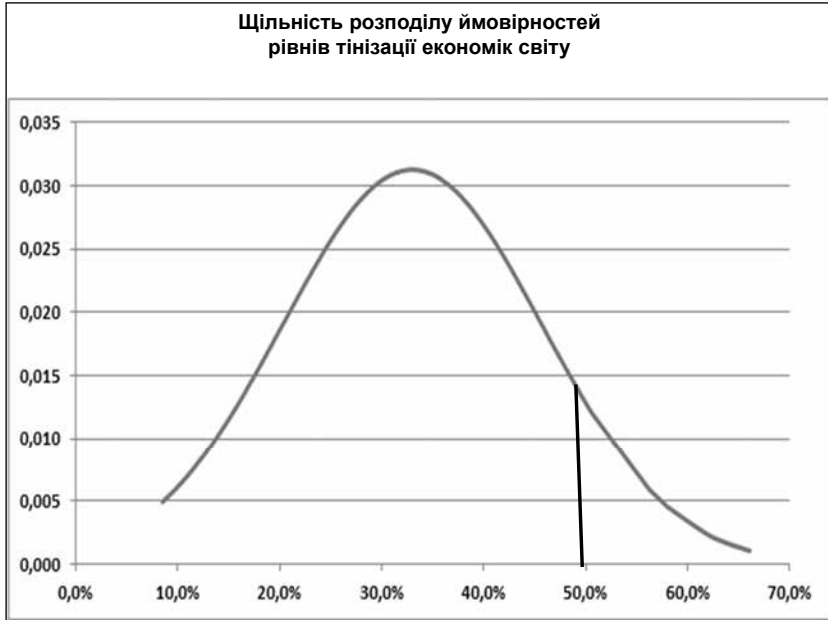
Джерело: Schneider F., Buehn A., Montenegro C. (2010) New Estimates for the Shadow Economies all over the World / International Economic Journal, Vol. 24, No. 4, 443–461, December 2010.

Ранжування країн з перехідною економікою за рівнем її тінізації

No.	Країна	Роки									Середнє по країні
		1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	
1	Груія	68,3	67,3	67,2	67,2	65,9	65,5	65,1	63,6	62,1	65,8
2	Україна	52,7	52,2	51,4	50,8	49,7	48,8	47,8	47,3	46,8	49,7
3	Молдова	45,6	45,1	44,1	44,5	44,6	44,0	43,4	44,3		44,5
4	Російська Федерація	47,0	46,1	45,3	44,5	43,6	43,0	42,4	41,7	40,6	43,8
5	Таджикистан	43,5	43,2	42,9	42,7	42,1	41,7	41,5	41,2	41,0	42,2
6	Казалстан	43,8	43,2	42,5	42,0	41,1	40,6	39,8	38,9	38,4	41,1
7	Киргизія	41,4	41,2	40,8	41,4	40,5	39,8	40,1	39,8	38,8	40,4
8	Македонія	39,0	38,2	39,1	38,9	38,4	37,4	36,9	36,0	34,9	37,6
9	Болгарія	—	36,9	36,6	36,1	35,6	34,9	34,1	33,5	32,7	35,3
10	Албанія	35,7	35,3	34,9	34,7	34,4	33,9	33,7	33,3	32,9	34,3
11	Румунія	34,3	34,4	33,7	33,5	32,8	32,0	31,7	30,7	30,2	32,6
12	Хорватія	33,8	33,4	33,2	32,6	32,1	31,7	31,3	30,8	30,4	32,1
13	Литва	33,8	33,7	33,3	32,8	32,0	31,7	31,0	30,4	29,7	32,0
14	Туреччина	32,7	32,1	32,8	32,4	31,8	31,0	30,0	29,5	29,1	31,3
15	Естонія	—	32,7	32,4	32,0	31,4	31,1	30,5	29,8	29,5	31,2
16	Латвія	30,8	30,5	30,1	29,8	29,4	29,0	28,4	27,7	27,2	29,2
17	Польща	27,7	27,6	27,7	27,7	27,5	27,3	26,9	26,4	26,0	27,2
18	Словенія	27,3	27,1	26,7	26,6	26,4	26,2	25,8	25,3	24,7	26,2
19	Угорщина	25,4	25,1	24,5	24,5	24,4	24,1	24,0	23,7	23,7	24,4
20	Чеська Республіка	19,3	19,1	18,9	18,8	18,7	18,4	17,8	17,3	17,0	18,4
21	Словацька Республіка	18,9	18,9	18,5	18,6	18,3	18,1	17,6	17,2	16,8	18,1
	Середнє за період	36,9	36,3	36,1	35,8	35,3	34,8	34,3	33,7	32,6	35,1

Найбільш тінзовані економіки серед 162 країн світу

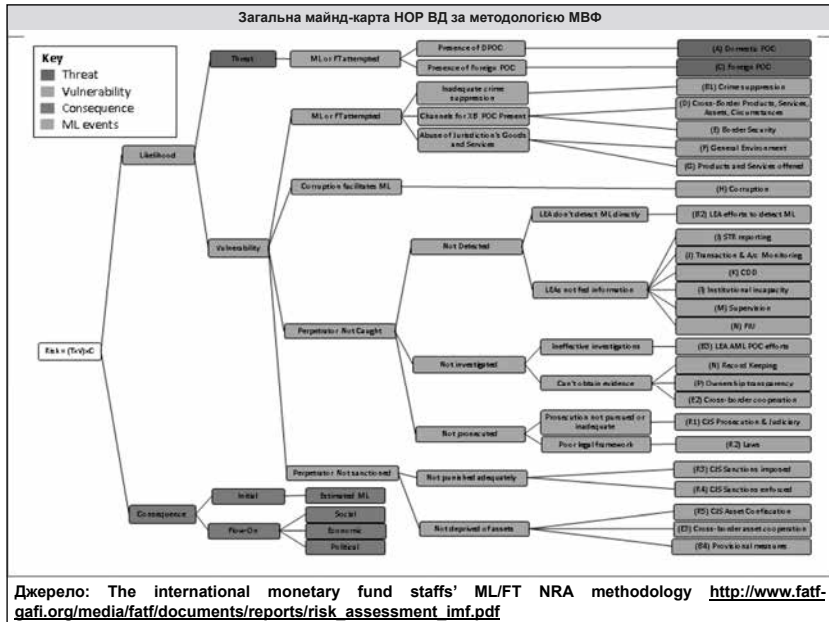
No.	Країна	Роки									Середнє по країні
		1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	
1	Болвія	67,0	67,1	67,6	67,7	67,7	66,9	64,3	62,8	63,5	66,1
2	Груія	68,3	67,3	67,2	67,2	65,9	65,5	65,1	63,6	62,1	65,8
3	Панама	64,8	64,1	64,7	65,1	64,4	63,5	61,7	60,0	—	63,5
4	Зимбабве	59,6	59,4	61,5	62,8	63,7	62,3	62,0	62,3	62,7	61,8
5	Азербайджан	61,0	60,6	60,3	60,0	59,1	58,6	56,7	54,0	52,0	58,0
6	Перу	60,1	59,9	60,2	59,1	58,6	57,9	57,2	55,7	53,7	58,0
7	Гаїті	54,8	55,4	56,1	56,1	56,4	57,4	57,1	57,0	57,1	56,4
8	Танзанія	58,6	58,3	57,7	56,9	56,6	56,0	55,4	54,7	53,7	56,4
9	Нігерія	58,0	57,9	57,8	57,6	56,3	55,1	53,8	53,0	—	56,2
10	Тайланд	53,4	52,6	52,4	51,5	50,2	49,6	49,0	48,5	48,2	50,6
11	Уругвай	50,5	51,1	51,7	54,0	53,6	41,1	49,2	48,5	46,1	50,6
12	Гватемала	51,6	51,5	51,6	51,2	50,7	50,5	50,2	49,0	47,9	50,5
13	М'яма	51,6	52,6	51,5	50,7	49,0	49,1	47,8	—	—	50,3
14	Бенін	51,2	50,2	49,8	49,6	49,3	49,3	49,8	49,6	49,1	49,8
15	Україна	52,7	52,2	51,4	50,8	49,7	48,8	47,8	47,3	46,8	49,7
16	Камбоджа	50,4	50,1	49,6	50,0	49,2	48,8	47,8	46,8	46,0	48,7
17	Гондурас	50,3	49,6	49,7	49,6	48,9	48,3	47,3	46,1	45,1	48,3
18	Габон	46,2	48,0	47,4	47,6	47,5	48,0	47,7	48,0	47,3	47,5
19	Дем. Респ. Конго	47,2	48,0	48,2	48,1	47,1	46,9	46,8	46,8	46,7	47,3
20	Замбія	49,3	48,9	48,3	48,1	47,5	46,8	46,3	45,0	43,9	47,1
	Середнє за період	34,0	33,7	33,6	33,6	33,3	32,9	32,5	32,1	31,2	33,0

Короткострокові наслідки впливу	Непрямі			Реальний сектор	Фінансовий сектор	Державний і монетарний сектор
	Економічні	Соціальні	Політичні			
1. Втрати для жертви (предикатного злочину) і вигоди для злочинця				×		
2. Спотворення споживання і заощадження	×			×		
3. Спотворення інвестицій	×			×		
4. Штучне зростання цін	×			×		
5. Недобросовісна конкуренція	×			×		
6. Зміни в імпорті та в експорті	×			×		
7. Зміни у виробництві, доходах і зайнятості	×			×		
8. Зменшення доходів державного сектору	×					×
9. Зміни попиту на гроші, валютних курсів та відсоткових ставок	×					×
10. Зростання волатильності відсоткових ставок та валютних курсів	×					×
11. Краша доступність кредитів	×			×		
12. Більший притік капіталу	×				×	×
13. Спотворення економічної статистики			×			×

Довгострокові наслідки впливу	Непрямі			Реальний сектор	Фінансовий сектор	Державний і монетарний сектор
	Економічні	Соціальні	Політичні			
1. Загрози приватизаційним процесам	×		×			×
2. Зміни у прямих іноземних інвестиціях	×			×		×
3. Ризики для безпеки фінансового сектору, ліквідності	×	×			×	
4. Прибутки фінансового сектору	×				×	
5. Репутація фінансового сектору		×		×	×	
6. Забруднення нелегальним бізнесом легального	×		×	×	×	
7. Зростання корупції і хабарництва		×	×	×	×	
8. Негативний/позитивний вплив на темпи зростання	×			×		
9. Підривання політичних інституцій та інститутів			×			×
10. Підривання цілей зовнішньої політики			×			×
11. Зростання рівня злочинності		×	×			×

Джерело: Unger Brigitte, The scale and impacts of money laundering / B. Unger. – Cheltenham, UK; Massachusetts, USA : Edward Elgar Publishing, 2007. – 228 p.

Структура НОР ВД:
групування ризикових подій у сфері ВД/ФТ та аналітичні модулі
непрямих (орієнтованих) індикаторів ймовірності ВД/ФТ

Ризикова подія: 1) Здійснення операції із ВД чи ФТ

Чинники виникнення ризикової події:	Загрози (Т), вразливості (V), які збільшують ймовірність виникнення ризикової події (R):	Сфери аналізу (модулі факторів ризику)	Допоміжні фактори (під-фактори) та індикатори
1	2	3	4
(1a) Внутрішні злочинні доходи створені або доступні	(i) Наявність внутрішніх доходів, одержаних злочинним шляхом (v) Недезактивне стримування внутрішніх, предпанічних злочинів	(A) Обсяг внутрішніх злочинних доходів: створених або доступних (1) (B1) Правозохоронні органи (стримування злочинності) (2)	Види злочинів, які генерують фінансове підприємництво, ухилення від сплати податків, розтрата майна, зловживання службовими становищем та ін. Повноваження, ресурси, ефективність (3)
(1b) Зародковий злочинні доходи, які впадають у національну юрисдикцію	(i) Наявність злочинних доходів злочинного походження (v) Існування трансграничних потоків товарів, послуг, активів, а також обставин, які можуть бути використаними для здійснення ВД у сфері зовнішньоекономічної діяльності. (v) Трансграничний контроль недостатній для стримування трансграничних операцій із ВД	(C) Обсяг зовнішніх злочинних доходів, які впадають у національну юрисдикцію (1) (D) Трансграничні продукти, послуги, активи і обставини (4) (E) Заходи трансграничного контролю (регулярної перевірки)	Юрисдикція походження злочинних доходів та фактори (види злочинів), які створюють одержанню злочинних доходів у юрисдикції їх походження Специфічні трансграничні аспекти, які потребують всебічного аналізу (5) Переміщення валют, фінансових активів, поєдні та здійснення фінансових трансакцій

Структура НОР ВД: групування ризикових подій у сфері ВД/ФТ та аналітичні модулі непрямих (орієнтованих) індикаторів ймовірності ВД/ФТ			
<i>Ризикова подія: 1) Здійснення операцій із ВД чи ФТ</i>			
Чинники виникнення ризикової події:	Загрози (П), вразливості (V), які збільшують ймовірність виникнення ризикової події (R):	Сфери аналізу (модулі факторів ризику)	Допоміжні фактори (під-фактори) та індикатори
1	2	3	4
(1с) Зловживання продуктами, послугами, активами чи іншими об'єктами даної юрисдикції для здійснення операцій із ВД	(У) Юрисдикція та її інституції по генерують товари, послуги, активи та інші об'єкти, які можуть бути використані з метою ВД	(F) Характеристика загального середовища юрисдикції (G) Характеристика проголошеної продуктів, послуг, активів та інших об'єктів їх використання (6)	Характеристика економіки, правової системи (верховенства права), бізнес-культури, якості регуляторної політики, політичного середовища, культури і доброчесності, зобов'язань у сфері ПВД/ФТ Сектори, типи інституцій, масштаб, клієнтська база, канали збуту, загальні фактори стимулювання
(1д) Корупційні дії, які полегшують ВД	(У) Корупція в системі правоохоронних органів, трансгранична корупція (митна), корупція в інших інституціях	(H1) Корупція (7)	

Структура НОР ВД: групування ризикових подій у сфері ВД/ФТ та аналітичні модулі непрямих (орієнтованих) індикаторів ймовірності ВД/ФТ			
<i>Ризикова подія: 2) Суб'єкти ВД (включаючи партнерів-спільників і радників) не виявляються (не санкціонуються)</i>			
Чинники виникнення ризикової події:	Загрози (П), вразливості (V), які збільшують ймовірність виникнення ризикової події (R):	Сфери аналізу (модулі факторів ризику)	Допоміжні фактори (під-фактори) та індикатори
1	2	3	4
(2а) Вчинені операції із ВД не виявляються відповідними суб'єктами взаємодії (СПФМ, СДФМ, та правоохоронними органами)	(У) Правоохоронні органи не виявляють операції із ВД прямо (у процесі здійснення власних розслідувань) (У) Правоохоронні органи та інші уповноважені на виявлення операцій із ВД державної влади не опрацюють відповідну інформацію про взаємні операції між національного ПФР (У) Недостатність, неповнота, неясність та невідомість повідомлень; (У) Низька якість повідомлень, встановлює надійність (безвідомість) інформації; (У) Недовірливий методичний транзитив; (У) Недовірливу інформацію про клієнтів; (У) Інституційна неспроможність СПФМ та СДФМ; (У) Недовірливий регуляторний нагляд за СПФМ; (У) Неefективний процес надання повідомлень до національного ПФР.	(B2) Правоохоронні органи (прямі) виявлення ВД (J) Система інформування про підозрілі фінансові операції (7) Моніторинг транзакцій та рахунків (K) Ідентифікація та профілювання клієнтів, позаматри та посилені заходи обов'язності (L) Спроможність та компетентність інституцій (M) Регуляторний нагляд (N) ПФР	Ефективність стимулювання ВД та внутрішньої взаємодії Вимоги, кількісні та якісні ознаки, сектори, типи інституцій (СПФМ, СДФМ) (8) Вимоги, ефективність (9) Вимоги, ефективність Системи контролю, ресурси, методичне забезпечення Ефективність, особливо за умови виявлення недоданої інформації (УМ,ЛУМ)

Структура НОР ВД: групування ризикових подій у сфері ВД/ФТ та аналітичні модулі непрямих (орієнтуючих) індикаторів ймовірності ВД/ФТ				
<i>Ризикова подія: 2) Суб'єкти ВД (включаючи партнерів-спільників і радників) не виявляються (не санкціонуються)</i>				
Чинники виникнення ризикової події:	Загрози (Т), вразливості (V), які збільшують ймовірність виникнення ризикової події (R):	Сфери аналізу (модулі факторів ризику)	Допоміжні фактори (під-фактори) та індикатори	
1	2	3	4	
(Дв) Виявлені операції із ВД не розслідуються правоохоронними органами	(v) Неefективність правоохоронних органів у розслідуванні протиправних злочинів та пов'язаних з ними операцій із ВД (v) Неefективність правоохоронних органів одержати необхідні докази при розслідуванні протиправних та ВД	(v) Обмежений доступ до інформації про ліквідації фінансової операції, які дозволяють СПФМ до ПФР (v) Неможливість одержання інформації про кінцевого виготовлювача (бенефіціара) (v) Неможливість одержання інформації та доказів з іноземної юрисдикції	(В3) Правоохоронні органи (струмування ВД) (10) (О) Везене реєстрів, обмеженість доступу до них і професійні таймани (Р) Прозорість структури власності (11) (Е2) Трансгранична взаємодія	Еfективність міжнародних розслідувань Вимоги, еfективність, таймани Типи юридичних осіб і реєстрацій, повноваження щодо одержання інформації про структуру власності Еfективність адміністративної взаємодії, взаємної правової допомоги та екстрадиції в контексті одержання доказів та осіб
(Дс) Злочини ВД розслідуються, однак суб'єкт ВД не переслідується у кримінальному і судовому порядку	(v) Злочини заносяться за межями національної юрисдикції (v) Органи обвинувачення не заявляють обвинувачень у ВД (v) Органи обвинувачення не заявляють жодних обвинувачень (v) Неefективна і нерезультативна система кримінального правосуддя чи судова система	(v) Неможливість екстрадиції чи переслідування злочинця за його відсутності	(R1) Система кримінального правосуддя (обвинувачення і судова влада)	Судове переслідування і визнання пісудного винного у вчиненні як предпідного злочину, так і ВД, система кримінального правосуддя, пріоритети, конституції, закон та юриспруденція

Структура НОР ВД: групування ризикових подій у сфері ВД/ФТ та аналітичні модулі непрямих (орієнтуючих) індикаторів ймовірності ВД/ФТ			
<i>Ризикова подія: 2) Суб'єкти ВД (включаючи партнерів-спільників і радників) не виявляються (не санкціонуються)</i>			
Чинники виникнення ризикової події:	Загрози (Т), вразливості (V), які збільшують ймовірність виникнення ризикової події (R):	Сфери аналізу (модулі факторів ризику)	Допоміжні фактори (під-фактори) та індикатори
1	2	3	4
(Дд) Злочини ВД виявляються, розслідуються, переслідується у кримінальному і судовому порядку, однак злочинця не притягається до судової відповідальності (не засудується)	(v) Неefективне переслідування у кримінальному і судовому порядку (v) Некомпетентна судова влада (v) Неefективно викликає (сформульовані) кримінальні закони (статті кримінального кодексу)	(v) Неможливість екстрадиції чи переслідування злочинця за його відсутності	Адекватність законів (статей кримінального кодексу) (R2) Система кримінального правосуддя (закони, статті кримінального кодексу)
(Де) Корупційні дії, які полегшують ВД	(v) Корупція у правоохоронних органах, національному ПФР, системі кримінального правосуддя, в системі СПФМ та СДФМ	(v) Неможливість екстрадиції чи переслідування злочинця за його відсутності	(Н2) Корупція (7)

Структура НОР ВД: ризикові події та аналітичні модулі чинників цих подій			
<i>Ризикова подія: 3) Суб'єкти ВД неадекватно санкціонуються</i>			
Чинники виникнення ризикової події:	Загрози (Т), вразливості (У), які збільшують ймовірність виникнення ризикової події (R):	Сфери аналізу (модулі факторів ризику)	Допоміжні фактори (під-фактори) та індикатори
1	2	3	4
(3а) У випадку засудження, суб'єкти ВД несуть неадекватне покарання	(v) Неадекватні санкції (vi) Нефективна система імплементації санкцій	(v) Неадекватні терміни ув'язнення (vi) Неадекватні штрафи (фінансово-майнові) санкції (v) Нефективна система ув'язнення (vi) Нефективна система стягнення штрафних (фінансово-майнових) санкцій	(R3) Система кримінального правосуддя (винесення вироку та призначення покарання за вироком) (R4) Система кримінального правосуддя (стягнення санкцій) Повноваження, накладені санкції (I2) Мінімальна/максимальна тривалість ув'язнення та середній термін відбування покарання Мінімальна/максимальна величина санкцій та середній розмір стягнення штрафних (фінансово-майнових) санкцій
(3б) У випадку покарання шляхом позбавлення волі, суб'єкти ВД не позбавляються своїх активів	(v) Застосування неадекватних конфіскаційних процедур (vi) Неадекватні процедури повернення активів	(v) Неадекватні ресурси для повернення активів (v) Невдатність повернути активи в іноземних юрисдикціях (v) Нефективне використання диспозитивних заходів (процесуальних прав) правоохоронними органами в рамках судочинства	(R5) Система кримінального правосуддя (конфіскації активів) (E3) Транскордонне повернення активів (B4) Правоохоронні органи Повноваження, політика, накладені санкції, зосереджені на ефективності конфіскації активів (I2) Ефективність адміністративної взаємодії та взаємної правової допомоги для повернення активів Конфіскації чи замороження активів
(3с) Корупційні діяння, які полегшують ВД	(v) Корупції у правоохоронних органах, законодавчому ПФР, системі кримінального правосуддя, в системі СПФМ та СДФМ	(H3) Корупція (7)	

Зведення факторних скорингових оцінок для одержання загальної ймовірності успішного здійснення суттєвих операцій із ВД/ФТ

Зведення здійснюється шляхом використання кореня n-го степеня $\sqrt[n]{A}$, де «n» - кількість факторів ризику; «A» - їхній добуток.

Для зведеної оцінки загального ризику ймовірності ВД (перший узагальнений проксі-індикатор), розраховується геометрична середня у розрізі кожного аналітичного модуля, переліченого у третій колонці вищенаведених таблиць («Сфери аналізу: модулі факторів ризику» - див. рівняння нижче).

Подібне рівняння у розрізі аналітичних модулів і проксі-індикаторів може бути складене для загальної оцінки наслідків ВД (другий узагальнений проксі-індикатор). Зведену НОР ВД розраховуємо як середню геометричну з добутку двох вище охарактеризованих значень загальних проксі-індикаторів.

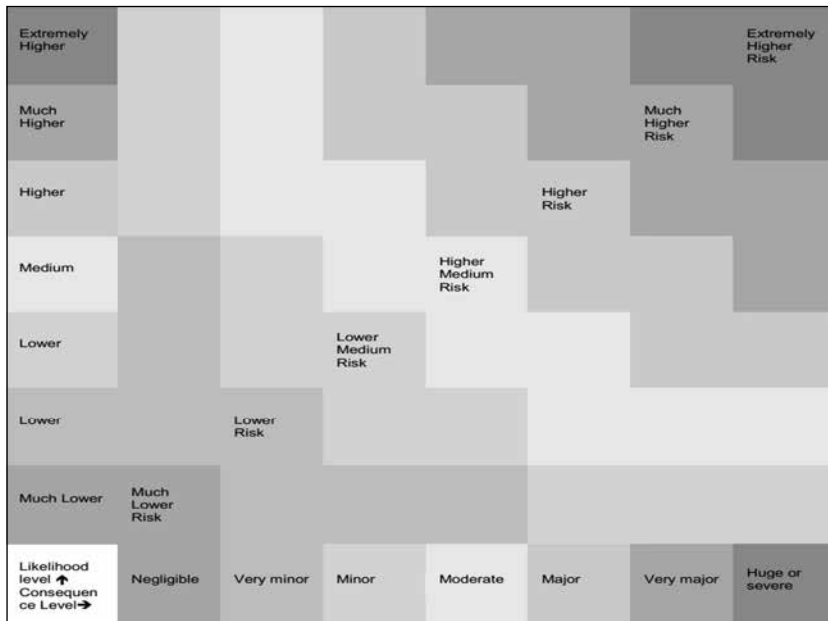
Нижченаведене рівняння відображає структуру головних факторів ризику у вищенаведених таблицях і вираховує геометричні середні в межах оціночних балів, які відповідають факторам, наведеним у кожній круглій дужці, після того – у кожній квадратній дужці, і насамкінець – у загальній квадратній дужці:

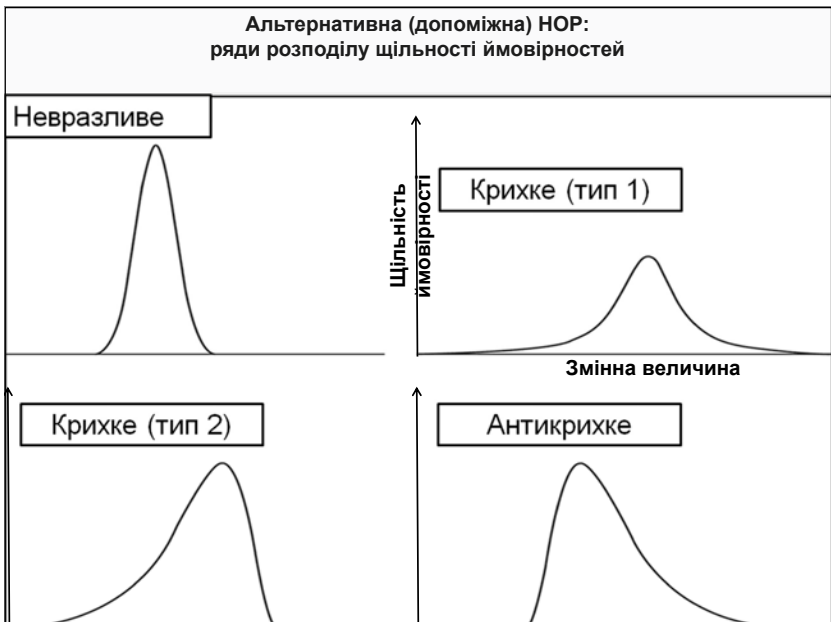
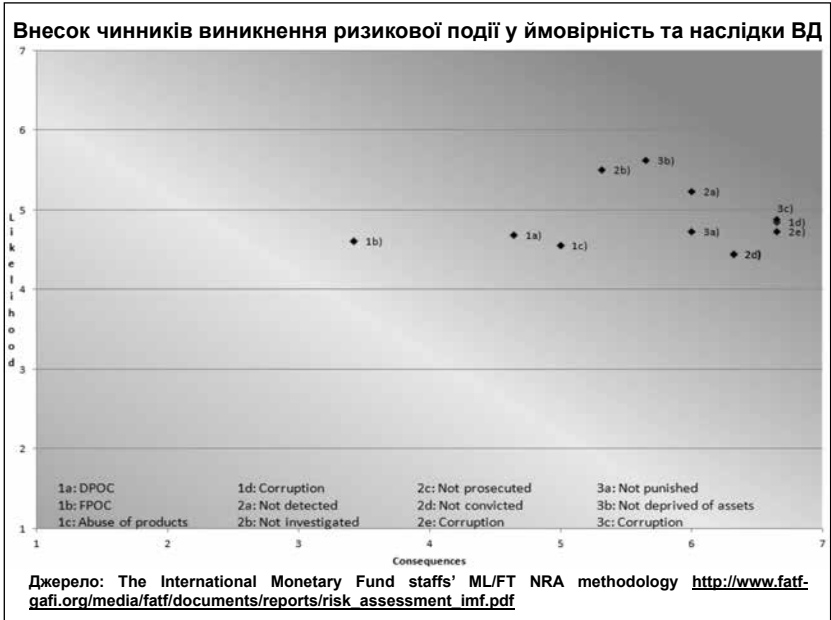
$$\text{Орієнтовна ймовірність ВД} = \text{геом. середня з } [[(A, B1), (C, D, E), (F, G)], [H], [(B2, ((I, J, K, L, M), N)), (B3, (O, P, E2)), R1, R2], [(R3, R4), (R5, E3, B3)]]$$

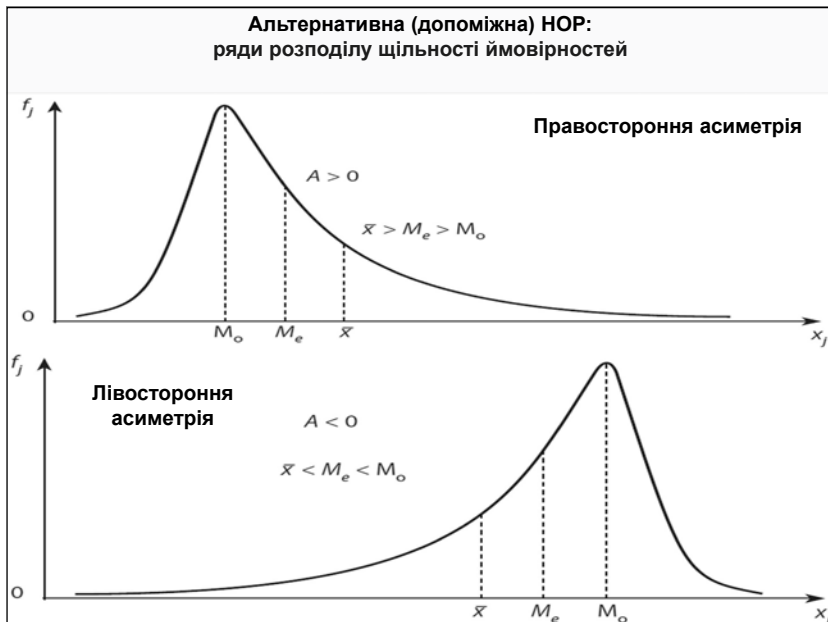
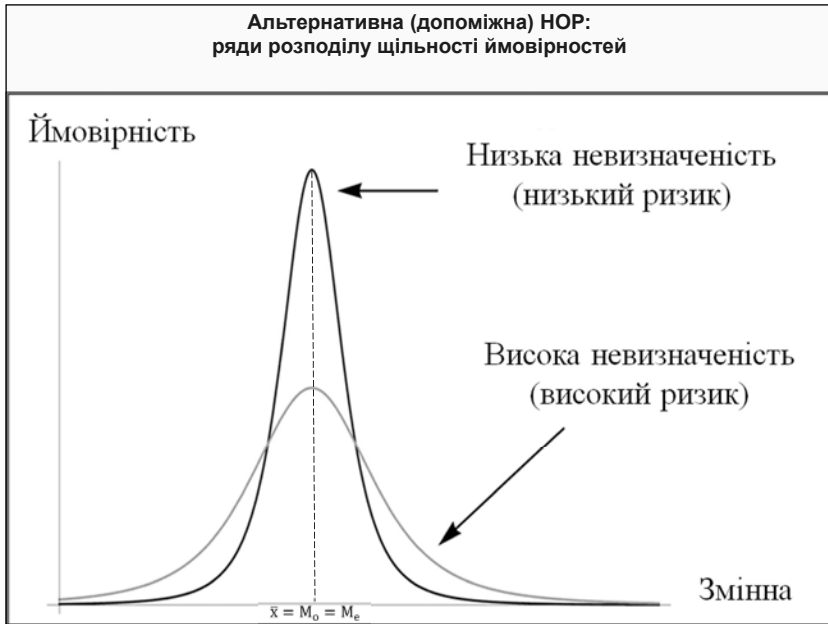
Критерії прийняття рішення є описовими. Вони відповідають якісній порядковій шкалі, яка формується, виходячи із скорингових (бальних) оцінок факторів та відповідних індикаторів (наведених у Табл. «Структура НОР ВД»), та складається з семи рівнів ризику;

Скоринг базується на концепції використання найбільш доступних даних для оцінки відповідних індикаторів. *Скоринг не потребує щоб кожен індикатор основного чи допоміжного фактору ризику був оціненим.* Тим індикаторам, для оцінки яких неможливо одержати дані, слід присвоювати бал за замовчуванням на рівні «5» («Високий ризик»).

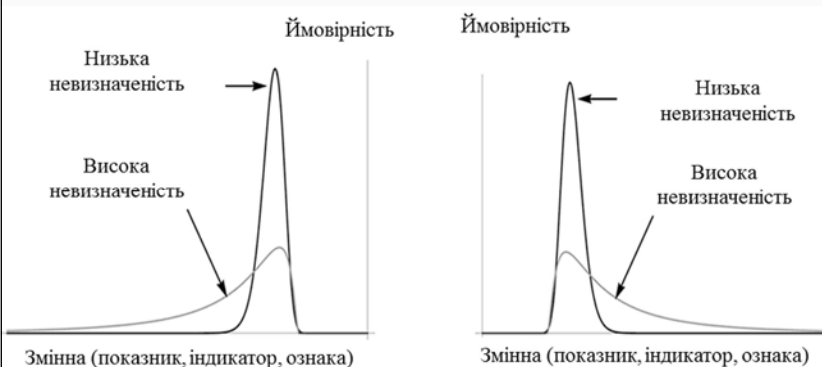
Оцінка рівня ризику	Опис рівня ризику	Пріоритет зниження ризику
≤ 6-7	Надзвичайно високий ризик	Першочерговий пріоритет
≤ 5-6	Набагато вищий ризик	Набагато вищий пріоритет
≤ 4-5	Високий ризик	Високий пріоритет
≤ 3-4	Вищий від середнього ризик	Вищий від середнього пріоритет
≤ 2-3	Нижчий від середнього ризик	Нижчий від середнього пріоритет
≤ 1-2	Низький ризик	Низький пріоритет
≤ 0-1	Набагато нижчий ризик	Набагато нижчий пріоритет

Альтернативна (допоміжна) НОР: ряди розподілу щільності ймовірностей

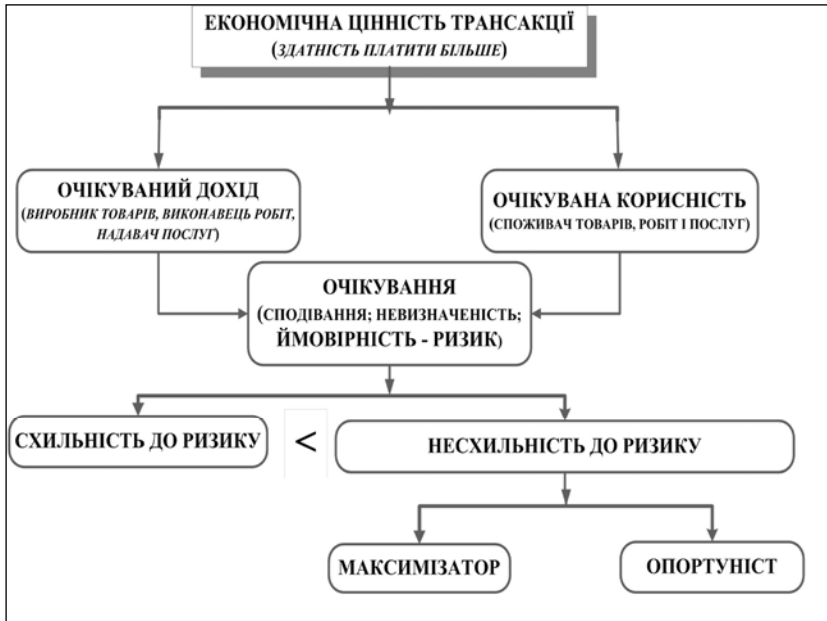

- 1) Талеб Н.Н. Одураченные случайностью. О скрытой роли шанса в бизнесе и в жизни / Нассим Николас Талеб; Пер. с англ. – 2-е изд. – М. : Манн, Иванов и Фербер, 2012. – 320 с.
- 2) Талеб Н.Н. Черный лебедь. Под знаком непредсказуемости – 2-е изд., доп. / Нассим Николас Талеб; Пер. с англ. – М. : КоЛибри, Азбука-Аттикус 2012. – 736 с.
- 3) Талеб Н.Н. О секретах устойчивости: Эссе; Прокрустово ложе: философские и житейские афоризмы / Нассим Николас Талеб; Пер. с англ. – М. : КоЛибри, Азбука-Аттикус 2012. – 240 с.
- 4) Талеб Н.Н. Антихрупкость. Как извлечь выгоду из хаоса / Нассим Николас Талеб; Пер. с англ. – М. : КоЛибри, Азбука-Аттикус 2014. – 768 с.

Визначення поняття «відмивання нелегальних доходів» у термінах мікроекономічного аналізу полягає в тому, що вказане явище є специфічним етапом діяльності злочинця в умовах ризику виявлення та санкціонування, що полягає у створенні фіктивних ознак легальності джерела його доходів з метою досягнення задовільного рівня очікуваної корисності їхнього використання;

ВД стає необхідним кожного разу, коли певний фінансовий потік купівельної спроможності є потенційним і потребує трансформації в реальну купівельну спроможність.

- 1) Глуценко О.О. Нелегальне підприємництво та фінансова система України в умовах глобалізації : монографія / О.М. Підхонний, О.О. Глуценко. – Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка, - 2011. – 348с.
- 2) Єфіменко Т.І., Користін О.Є., Глуценко О.О. Розвиток національної системи фінансового моніторингу / Т.І. Єфіменко, О.Є. Користін, О.О. Глуценко та ін. – К. : ДНУ «Акад. фін. управління», 2013. – 380 с.
- 3) Глуценко О.О., Семенен І.Б. Антилегалізаційний фінансовий моніторинг: ризик-орієнтований підхід : монографія / під заг. ред. д.е.н., професора Слав'юка Р.А. – Л. : Львівський інститут банківської справи Університету банківської справи НБУ, 2014, 429с.

Модель Г. С. Беккера

- $EU = (1 - p)U(Y) + pU(Y - f) = U(Y - pf)$,
- де EU – очікувана корисність (expected utility) від скоєного злочину;
- p – ймовірність засудження правопорушника;
- Y – дохід від злочину;
- U – функція корисності (utility) злочинця;
- f – величина втрат від покарання за злочин.

Беккер Г.С. Человеческое поведение: экономический подход / Беккер Г.С.; [пер. з англ. Е. Батракова, Р. Капелюшников, Б.Максименко та ін.] – М.: ГУ ВШЭ, 2003. 672 с.

Виходячи з інституціональних передумов щодо обмеженої раціональності і опортуністичної поведінки індивіда (слідкування власним інтересам у т.ч. злочинним шляхом), можна стверджувати, що ВИБІР ним альтернативи щодо того вдаватися чи не вдаватися до відмивання нагромаджених нелегальних доходів, залежатиме щонайменше від чотирьох специфічних змінних:

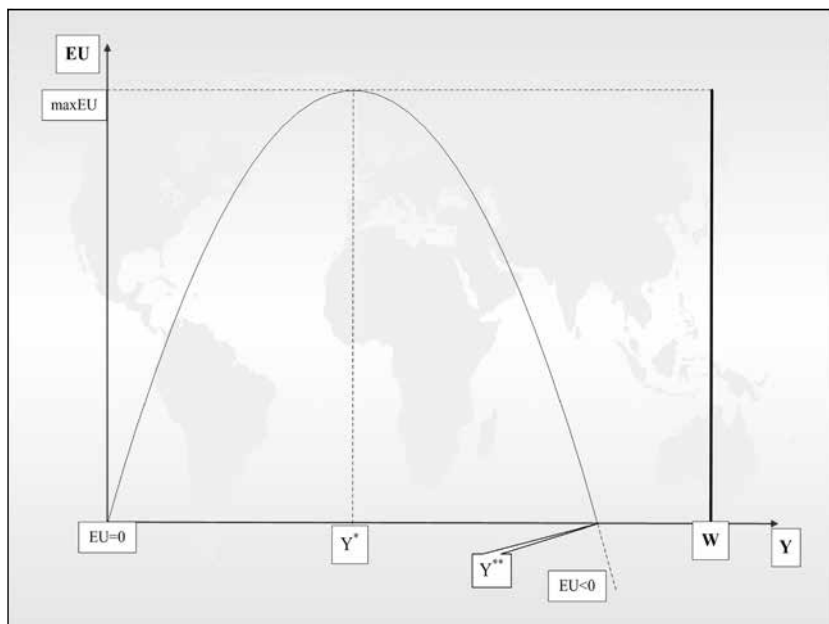
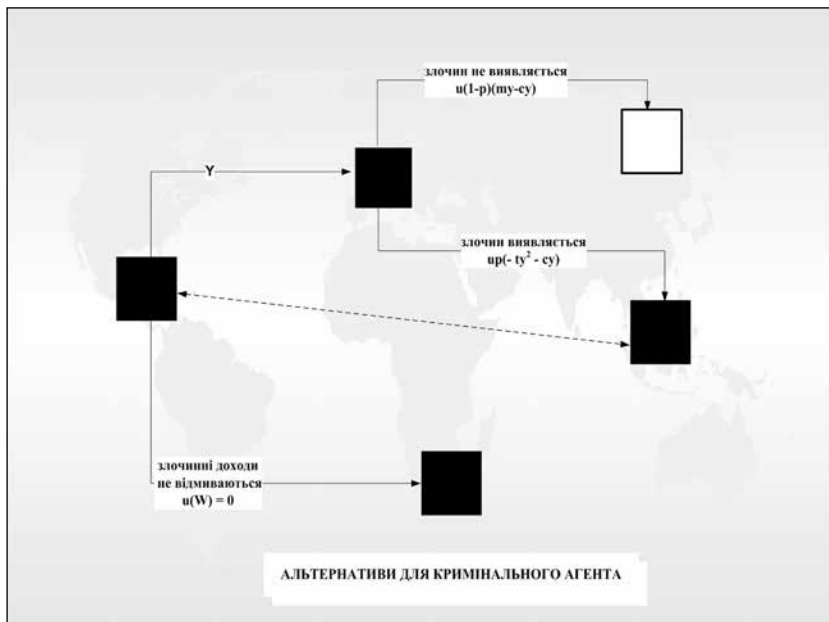
- 1) *ймовірності бути інкримінованим;*
- 2) *середньої доходності відмитих коштів;*
- 3) *вартості послуг із відмивання нелегальних доходів;*
- 4) *розміру санкцій, які будуть застосовані у випадку інкримінації нелегальної діяльності.*

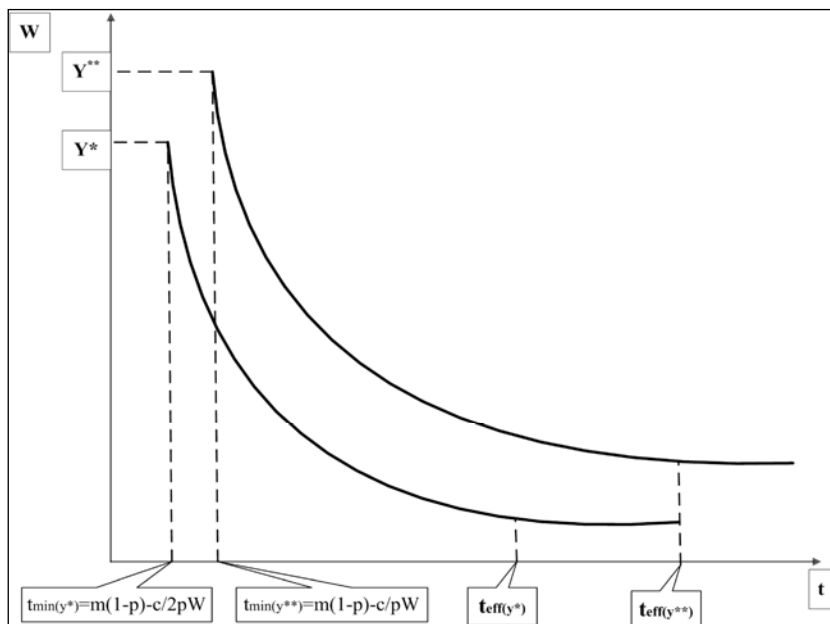
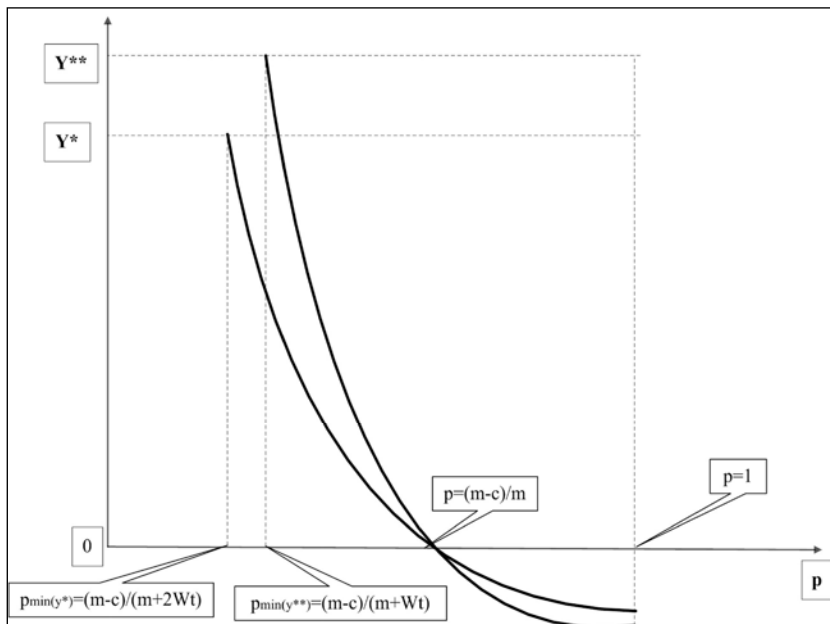
Адаптована антилегалізаційна модель

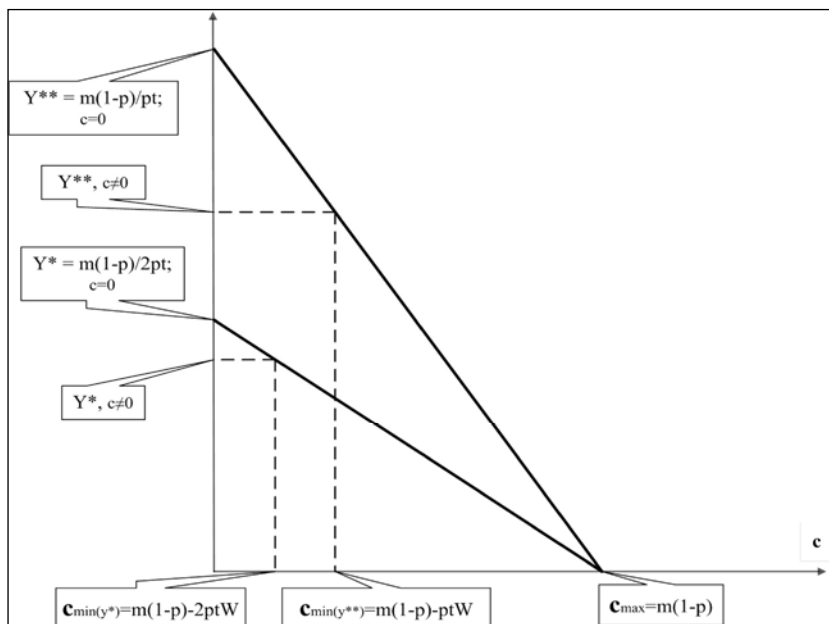
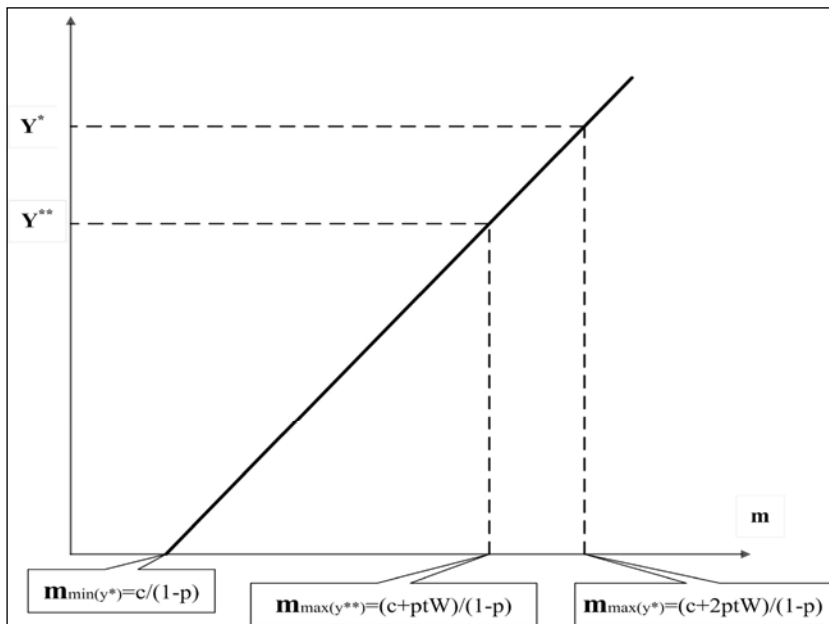
$$\bullet \text{ EU} = u[(1 - p)(m\text{y} - c\text{y}) + p(-c\text{y} - t\text{y}^2)]$$

- де EU – очікувана корисність від «відмивання» нелегальних доходів;
- u – функція корисності;
- p – ймовірність виявлення діяльності із «відмивання» нелегальних доходів;
- y – обсяг нелегальних доходів, який підлягає «відмиванню»;
- m – доходність «відмитих» нелегальних доходів;
- c – вартість послуг із «відмивання» нелегальних доходів;
- t – величина санкцій у випадку виявлення фактів «відмивання» нелегальних доходів.

Masciandaro D. Money Laundering: the Economics of Regulation // European Journal of Law and Economics May 1999, Volume 7, Issue 3, pp 225-240

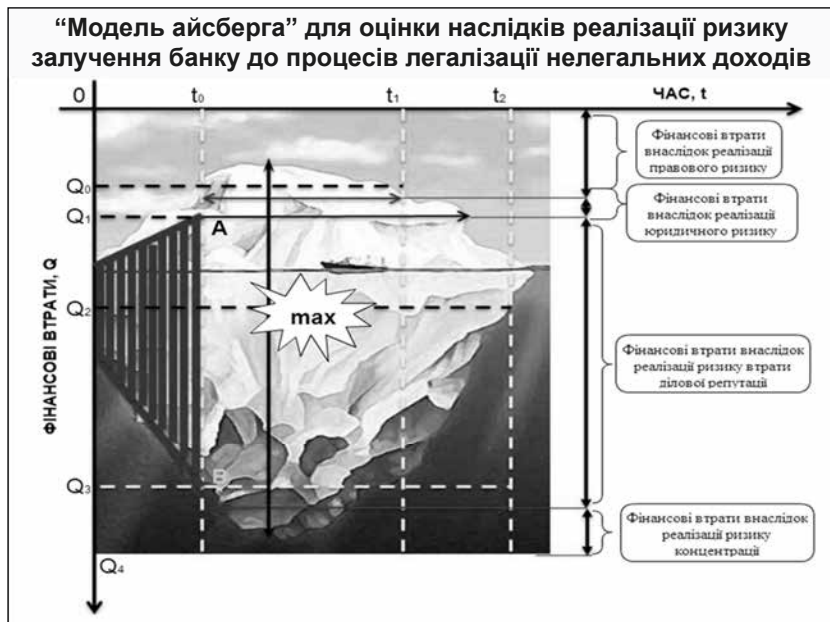

GARP-класифікація банківських ризиків		
Клас ризику	Вид ризику	Різновид ризику
Кредитний ризик	Прямий кредитний ризик	
	Розрахунковий ризик	
Ринковий ризик	Ризик кредитного еквівалента	
	Ризик кореляції	
	Фондовий ризик	Ризик мінливості ціни на акції Ризик мінливості (волатильності) Базисний ризик Ризик дивідендів
	Процентний ризик	Ризик зміни процентної ставки Ризик кривої прибутковості Ризик волатильності процентної ставки Базисний ризик процентної ставки/ризик процентного спреду
		Валютний ризик
	Товарний ризик	Ризик цін на товари Ризик форвардної ціни Ризик волатильності цін на товари Базисний товарний ризик/ризик спладу
Ризик кредитного спреду		
Ризик концентрації портфеля	Ризик інструмента Ризик істотної операції Ризик сектора економіки	
Ризик ліквідності	Ризик ліквідності фондирування Ризик ліквідності активів	
Операційний ризик	Ризик транзакції	Помилка при виконанні Складність продукту Помилка в обліку Помилка в розрахунках Ризик доставки товару Ризик документації/контрактний ризик
	Ризик операційного контролю	Перевищення лімітів Несумлінні торговельні операції Шахрайство Відмивання грошей Ризик безпеки Ризик основного персоналу Ризик обробки операції
	Ризик систем	Помилка у визначенні ринкової ціни Управлінська інформація Збій комп'ютерних систем Помилка телекомунікаційних систем Планування заходів на випадок аварійних ситуацій
Ризик бізнес-події	Ризик конвертованості валют	
	Ризик зміни кредитного рейтингу	
	Ризик репутації	
	Податковий ризик	
	Юридичний ризик	
	Ризик непередбачених обставин	Природні катаклізми Восени дії Криза/Призупинення операцій на ринку
	Ризик законодавства	Недотримання вимог у відношенні капіталу Зміни в законодавстві

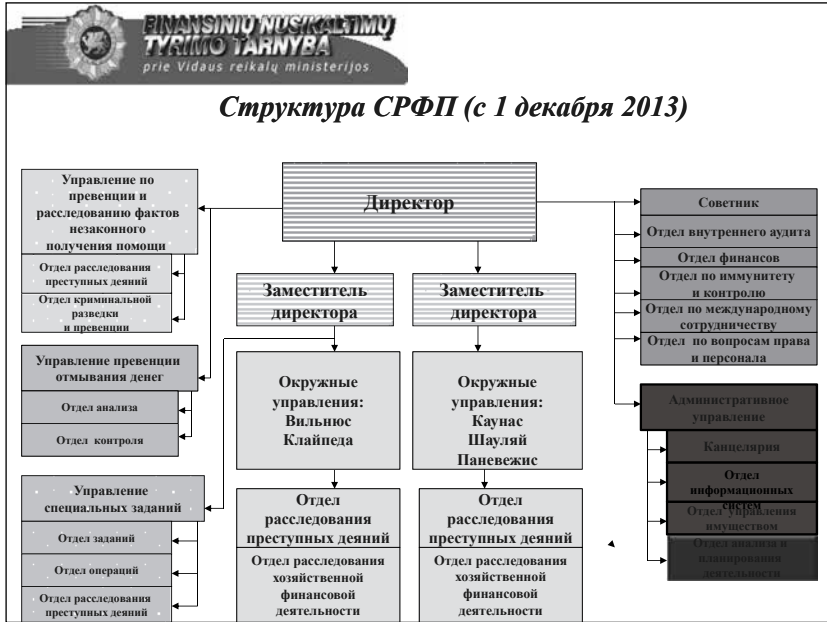
Процедура національної оцінки риска в Литовській Республіці

Київ
2014

ИСТОРИЯ ПФР ЛИТОВСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

- **1997 – принят Закон о противодействии отмыванию денег и криминализовано отмывание денег в УК Литвы;**
- **1998 январь – ЗПОД вступил в силу, создано отдельное подразделение в составе СРФП;**
- **1999 май - СРФП принята в группу Эгмонт;**

ЗАДАЧИ СРФП В ОБЛАСТИ ПОД/ФТ

- Сбор и анализ информации
- Контроль за осуществлением Закона о противодействии отмыванию денег/финансирования терроризма
- Досудебные/административные/оперативные расследования
- Международное и межведомственное сотрудничество
- Передача дел административных нарушений/ уголовных дел в суд/прокуратуру

ПРОЦЕДУРА НАЦИОНАЛЬНОЙ ОЦЕНКИ РИСКА (ПНОР)

Требование провести ПНОР – рекомендация 1 ФАТФ:

Имеющийся опыт проведения оценки риска –SOCTA – оценка угроз тяжких и организованных преступлений в государствах Европейского Союза;

SOCTA – продукт систематического анализа ПО информации и данных о преступной деятельности, которая негативно влияет на политику Европейского Союза;

Цель SOCTA – помочь при стратегическом планировании установить существенные угрозы от организованной преступности.

ПНОР

Проведение SOCTA в Литве – Бюро Литовской Криминальной Полиции совместно с ПО;

Стратегические задачи – идентификация активных организованных преступных групп, основных направлений их деятельности, методов и инструментов, каналов международного сотрудничества, а также источников доходов.

Вклад СРФП – анализ организованной финансовой преступности (мошенничество с НДС и отмывание денег).

ПНОР - ПРОБЛЕМЫ

1.Отсутствие национального правового регулирования:

1.1. ЗПОДФТ;

1.2. Третья директива ЕС по борьбе с ОД/ФТ;

1.3. Затянувшееся принятие IV директивы ЕС по борьбе с ОД/ФТ;

2. Нехватка опыта и ресурсов у ПФР.

ПНОР - РЕШЕНИЕ

Стратегическое решение о начале ПНОР принято в октябре 2013 на заседании межведомственной рабочей группы по борьбе с ОД/ФТ под руководством вице-министра МВД ЛР;

Решение Правительства ЛР о включении специального финансирования ПНОР в проект закона о бюджете ЛР (2014-2015);

Принятие Сеймом ЛР закона о бюджете, где предусмотрено финансирование ПНОР.

ПНОР - ОРГАНИЗАЦИЯ

ПФР ЛР подготовило требования к экспертам, осуществляющим ПНОР и инициировало процедуру общественной закупки;

Была проведена процедура общественной закупки, на которой было выбрана аудиторская компания, представившая лучшее предложение по проведению ПНОР;

15 июля 2014 года была начата ПНОР.

ПНОР

Основные цели ПФР:

- Идентифицировать, оценить и понять риски ОД/ФТ на национальном уровне;**
- Создать методику проведения ПНОР на национальном уровне, а также матрицу для анализа и установления уровней рисков ОД/ФТ;**
- Подготовить план действий по минимизации установленных рисков;**
- Подготовка проекта рапорта о национальной оценке рисков на литовском и английском языках.**

I. ПОДГОТОВИТЕЛЬНЫЙ ЭТАП

Цель – подготовить детальный план по реализации ПНОР а также предусмотреть необходимые для этого инструменты:

- Рабочая встреча с представителями ПФР для создания плана по координации деятельности на каждом этапе проекта;
- Создание отдельного сайта через который будет проводиться сбор информации и данных;
- Идентификация источников информации и данных;
- Определение данных и контактов запрашиваемых субъектов;
- Создание вопросников для сбора информации;

Основные источники

- ПФР;
- Правоохранительные органы и прокуратура;
- Департамент государственной безопасности ЛР;
- Суды;
- Департамент таможни при МФ ЛР;
- Государственная налоговая инспекция при МФ ЛР.

**FINANSINIŲ NUSIKALTIMŲ
TYRIMO TARNYBA**
prie Vidaus reikalų ministerijos

Основные источники

Регулирующие и контролирующие органы:

- Банк Литвы;
- Государственная комиссия по контролю азартных игр;
- Ассоциация адвокатов Литвы;
- Нотариальная палата;
- Аудиторская палата;
- Палата судебных исполнителей;
- Пробирная палата.

122

**FINANSINIŲ NUSIKALTIMŲ
TYRIMO TARNYBA**
prie Vidaus reikalų ministerijos

Основные источники

Представители финансовых учреждений:

- коммерческих банков Литвы;
- посреднических инвестиционных компаний;
- страховых компаний;
- компаний по факторингу и лизингу;
- платежных компаний.

123

**FINANSINIŲ NUSIKALTIMŲ
TYRIMO TARNYBA**
prie Vidaus reikalų ministerijos

Основные источники

Нефинансовые учреждения:

- Адвокатские бюро;
- Аудиторы/Налоговые консультанты;
- Агенты по недвижимости;
- Казино;
- Судебные исполнители;
- Продавцы автомобилей/ювелирных изделий.

Другие

- Представители НПО.

124

**FINANSINIŲ NUSIKALTIMŲ
TYRIMO TARNYBA**
prie Vidaus reikalų ministerijos

Группа по надзору ПНОР

- Департамент экономических нарушений и противодействия коррупции Кабинета Премьер – Министра ЛР;
- МВД;
- Банк Литвы;
- Генеральная прокуратура ЛР;
- Департамент полиции при МВД ЛР;
- Служба специальных расследований ЛР;
- Департамент государственной безопасности ЛР;
- Департамент таможни при МФ ЛР.

125

**BINANSINIŲ NUSIKALTIMŲ
TYRIMO tarnyba**
prie Vidaus reikalų ministerijos

ПНОР

Создание и согласование двух видов вопросников при активной координации и консультациям с источниками информации:

1. Статистика.
2. Мнение эксперта.

126

**BINANSINIŲ NUSIKALTIMŲ
TYRIMO tarnyba**
prie Vidaus reikalų ministerijos

II. Анализ риска

1. Создание проекта методики анализа рисков:

- *Определение учреждений и экспертов из государственных учреждений и частного сектора, предоставляющих информацию (согласно выявленным рискам ОД/ФТ);*
- *Описание характерных для государства выявленных рисков ОД/ФТ;*
- *Процесс анализа и оценки;*
- *Процесс наблюдения за изменениями;*
- *Координация и сотрудничество на национальном уровне;*
- *Действия по минимизации рисков;*

2. Создание матрицы по рейтингам и распределению рисков

127

III. ПЛАН ПО РЕАЛИЗАЦИИ ПНОР

Цели данного этапа:

- 1. Реализация ПНОР:**
 - Оценка выявленных рисков ОД/ФТ – приоритеты и стратегия;
 - Мониторинг риска и создание отчета;
 - Создание системы управления рисками.
- 2.Создание Плана действий по минимизации рисков ОД/ФТ на национальном уровне:**

Мероприятия, следующие за ПНОР, которые основываются на классификации рисков и использования как количественных так и качественных индикаторов.

129

IV. Отчет о проведенной ПНОР

Цели данного этапа:

- **Подготовка проекта отчета;**
- **Анализ отчета с группой по надзору и ПФР;**
- **Опубликование отчета;**
- **Организация конференции, на которой будет сделана презентация отчета и закрытие проекта.**

130

Типологічні дослідження як форма проведення Національної оцінки ризиків

Державна служба фінансового
моніторингу України

Київ
Листопад 2014

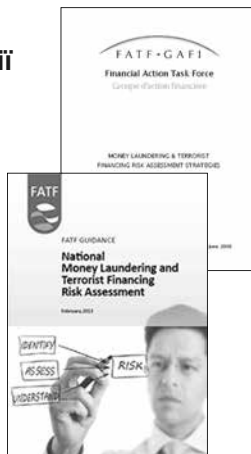
Міжнародні рекомендації

- Міжнародні стандарти з протидії відмиванню доходів та фінансуванню тероризму і розповсюдженню зброї масового знищення (РЕКОМЕНДАЦІЇ FATF)

Міжнародні рекомендації

- Керівництво по застосуванню підходу на основі оцінки ризиків
- Стратегії оцінки ризиків легалізації грошових коштів, отриманих злочинним шляхом, та фінансування тероризму
- FATF “Оцінка ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму на національному рівні ”

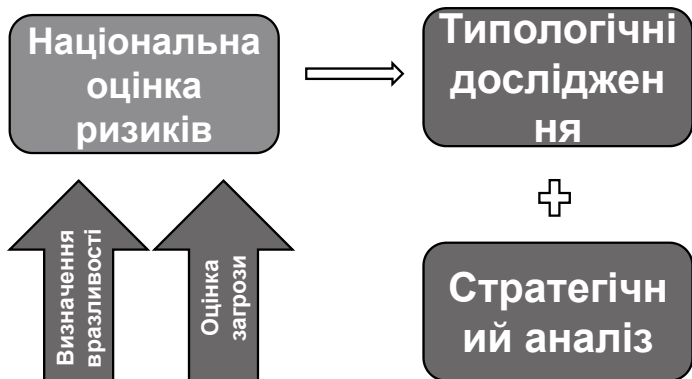

Оцінка ризику

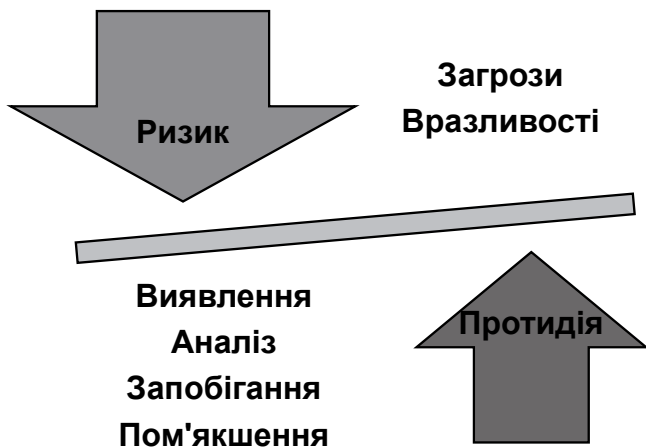
- Використання даних про минулі події для прогнозу майбутніх проблем
- Прогнозування виходячи від поточної ситуації

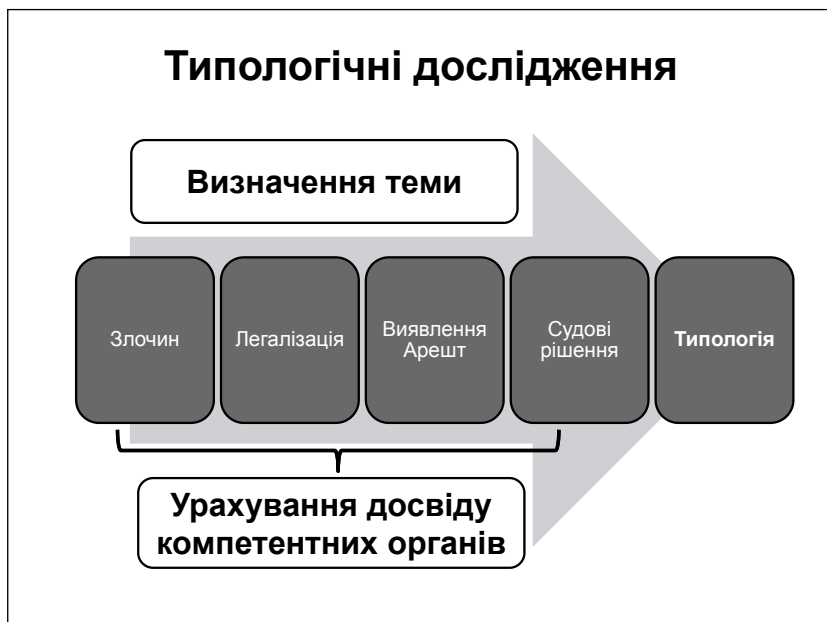
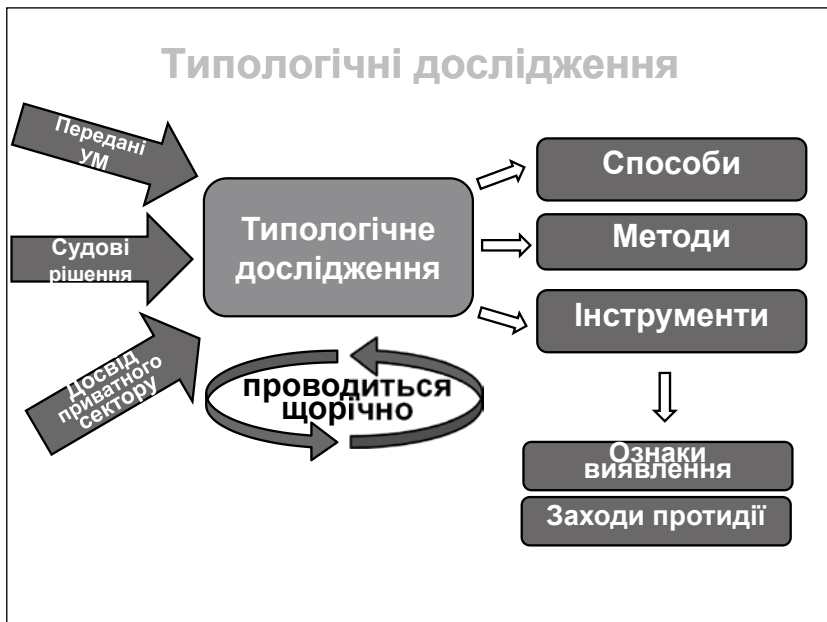

Форми проведення оцінки ризиків

Управління ризиками

Учасники типологічних досліджень

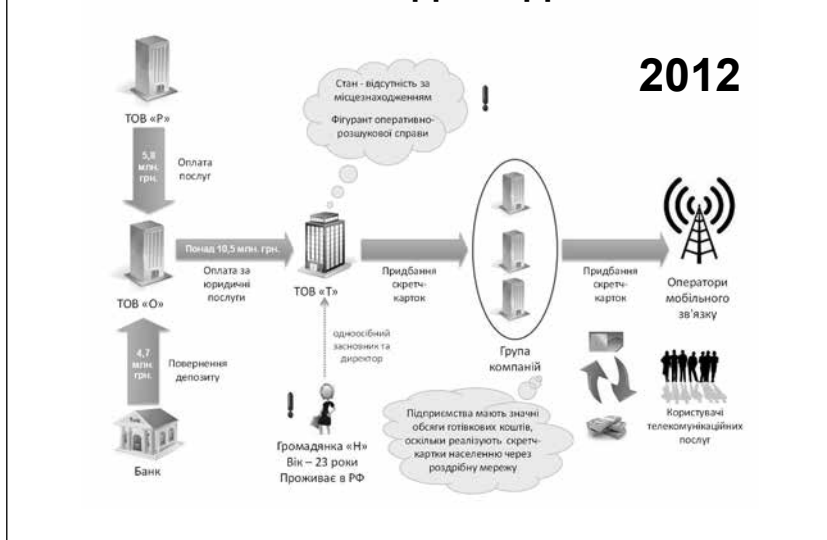

Координація типологічних досліджень

Рада з питань дослідження методів та тенденцій у відмиванні доходів, одержаних злочинним шляхом, і фінансуванні тероризму

- Держфінмоніторинг
- Верховна Рада України
- Мінфін України
- Міністерство економічного розвитку і торгівлі
- МЗС України
- Міністерство юстиції
- Міністерство інфраструктури
- Держфінінспекція
- Державна фіскальна служба України
- Антимонопольний комітет
- Держказначейство
- Держприкордонслужба
- Держпідприємництво
- Служба зовнішньої розвідки
- НКЦПФР
- Нацкомфінпослуг
- МВС
- СБУ
- Адміністрація Президента України
- РНБО
- НБУ
- Національний депозитарій
- Ліга страхових організацій України
- Асоціація українських банків
- Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ ВСУ
- Секретаріат Кабінету Міністрів України

Типологічні дослідження

Типологічні дослідження

Критерії виявлення (Red Flags):

- Одноосібний посадово-засновницький склад
- Невідповідність вхідних та вихідних платежів
- Значні обсяги операцій з готівкою
- Значні фінансові операції щодо купівлі-продажу скретч-карток

У 2014 Держфінмоніторинг продовжує отримувати від банківських установ повідомлення із коментарями про відповідність фінансових операцій клієнта таким, що описані у типологічному дослідженні 2012 року.

Типологічні дослідження

2014	• Актуальні методи, способи та фінансові інструменти фінансування тероризму та сепаратизму
2013	• Кіберзлочинність та відмивання коштів
2012	• Актуальні методи і способи легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансування тероризму
2011	• Використання готівки у схемах відмивання злочинних доходів
2010	• Типології легалізації (відмивання) злочинних доходів через небанківські фінансові установи із залученням коштів та інших витрат громадян
2009	• Ефективність та безпеки операцій, пов'язаних з відмиванням коштів шляхом зняття готівки. Тактичне дослідження та практичне розслідування
2008	• Типології легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, через ринок нерухомого майна
2007	• Типології легалізації (відмивання) доходів, одержаних в результаті здійснення фінансових операцій з неліквідними цінними паперами
2006	• Типології легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, в 2005 - 2006 роках
2005	• Типології легалізації злочинних коштів в Україні в 2004 - 2005 роках
2004	• Типові схеми відмивання коштів, набутих злочинним шляхом, та механізми їх виявлення

Типологічні дослідження

Державна служба фінансового моніторингу України

Датк: 12.03.2013

Типологія: Рекомендації по виявленню схем відмивання коштів

Типологічне дослідження	Дата
Актуальні методи і способи легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансування тероризму	28.12.2012
Типології легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, одержаних злочинним шляхом, та фінансування тероризму	28.12.2011
Розкриття схем щодо відмивання коштів ГФР Японії	20.08.2011
Типології легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, через небанківські фінансові установи із залученням коштів та інших витрат громадян	30.12.2010
Типології легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом «власності та злочинні операції, пов'язані з відмиванням коштів злочинним шляхом зняття готівки. Тактичне дослідження та практичне розслідування»	28.12.2008
Типології легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, через ринок нерухомого майна	28.12.2008
Типології легалізації (відмивання) доходів, одержаних в результаті здійснення фінансових операцій з неліквідними цінними паперами	28.12.2007
Типології легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, в 2005 - 2006 роках	28.12.2006
Типології легалізації злочинних коштів в Україні в 2004 - 2005 роках	28.12.2005

Головна сторінка

Про Службу

Гризові бази

Міжнародні стандарти

Міжнародні стандарти

Міжнародні стандарти

Термінологія фінансового моніторингу

Інформаційна взаємодія

Протидія тероризму

Інформаційні

Залучення грошей

Завдання з громадськістю

Розкриття на критику

Доступ до публічної інформації

Рівноцінний погляд на умови проведення моніторингу на захищених відеонаблюдіннях

14.02.2013 ЮРЛІКА

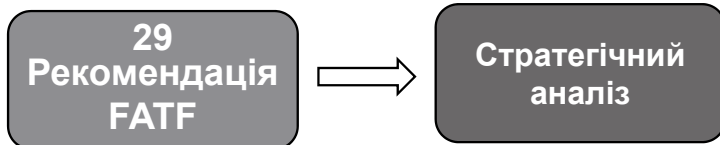
09.02.2013 Jeubnews

26.12.2012 Jeubnews

Сторінка в мережі спеціалістів з тероризмом. Буде розміщуватися на сайті Інформаційного центру

Головна сторінка

Стратегічний аналіз

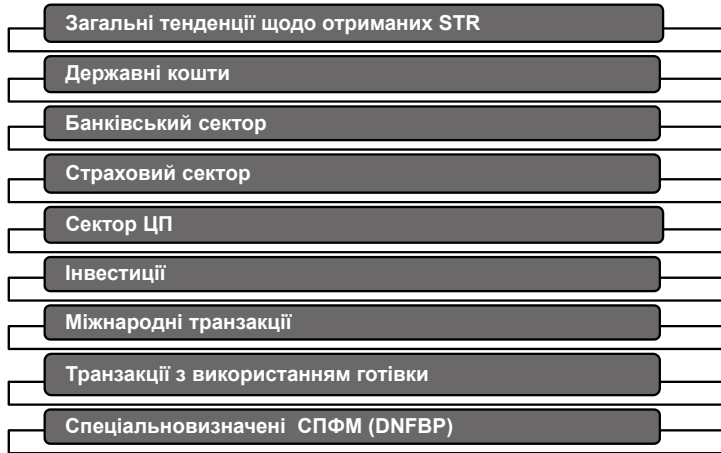
Проведення ПФР стратегічного аналізу передбачено 29 Рекомендацією FATF

Стратегічний аналіз

Стратегічний аналіз

Щорічний аналіз за наступними напрямками:

Стратегічний аналіз

Стратегічний аналіз в 2012 році виявив високий ризик відмивання доходів, отриманих від кіберзлочинів:

- Повідомлення про спробу несанкціонованого списання – 251
- Загальна сума спроб несанкціонованого списання – 178,43 млн. грн.
- У 75 випадках Держфінмоніторингом заблоковано на рахунках 62,5 млн. грн. та 1,4 млн. дол. США.
- До правоохоронних органів передано 208 узагальнених матеріалів

Типологічне дослідження 2013 року:

Кіберзлочинність та відмивання коштів

Результати стратегічного аналізу

Стратегічний
аналіз

Типологічні
дослідження

Виявлення загроз
Встановлення
вразливості
Типові схеми відмивання
Методичні рекомендації
Red flags
Законодавчі ініціативи
Пропозиції щодо
міжвідомчої взаємодії

Методика проведення оцінки ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму. Український вимір

Kyiv, Ukraine
25.11.2014

Антон Чубенко
доктор юридичних наук,
директор Навчально-методичного
центру Держфінмоніторингу

Міжнародні стандарти НОР

- Рекомендації FATF [1-ша Рекомендація FATF (оцінка ризиків та застосування підходу, заснованого на оцінці ризиків)] (2012 р.)
- Керівництво FATF «Національна оцінка ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму» (2013 р.)
- Методика Всесвітнього банку
- Методика Міжнародного валютного фонду

Правова основа НОР в Україні

ЗАКОН УКРАЇНИ

«Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»

(від 14.10.2014 № 1702-VII)

Закон набирає чинності - 06.02.2015

Законодавче визначення НОР

Національна оцінка ризиків (НОР) – система заходів, які здійснюються суб'єктами державного фінансового моніторингу, уповноваженими органами державної влади із залученням інших суб'єктів (у разі потреби) з метою визначення (виявлення) ризиків (загроз) легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансування тероризму, їх аналіз, оцінка та розроблення заходів, спрямованих на запобігання виникненню та/або зменшення негативних наслідків

(пункт 24 частини 1 статті 1 Нового Закону)

Законодавчі механізми НОР

- Відповідальним за проведення НОР визначено ПФР України
- До проведення НОР залучаються також уповноважені органи державної влади та інші суб'єкти (у разі потреби)
- НОР проводиться систематично, але не рідше одного разу на три роки
- Проведення, оприлюднення результатів НОР та здійснення заходів за її результатами визначаються у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України спільно з Національним банком України

(стаття 21 Нового Закону)

Основа проведення НОР

- Новий Закон (статті 1, 21)
- Програма співпраці Держфінмоніторингу з ОБСЄ
- Використання міжнародних стандартів та прикладів кращих практик проведення НОР іншими країнами
- Методика проведення НОР

Очікувані результати проведення НОР

1. Підвищення якості стратегічних рішень в сфері ПВК/ФТ
2. Вибір оптимального формату фінансового моніторингу
3. Вдосконалення методів нагляду в сфері ПВК/ФТ
4. Підвищення рейтингів відповідності міжнародним стандартам в сфері ПВК/ФТ

Рекомендації з проведення НОР

1. Затвердження Методики проведення НОР
2. Визначення та затвердження постійного складу учасників НОР
3. Визначення етапів проведення НОР
4. Секторальна оцінка ризиків

Завдання НОР

- Визначення загроз ВК/ФТ.

Розгляд факторів, що сприяють ВК/ФТ.

- Виявлення вразливостей фінансового та нефінансового сектору.
- Вивчення слабких ланок в системі ПВК/ФТ.
- Вироблення пріоритетних заходів з ПВК/ФТ в Україні на основі результатів НОР.

Учасники НОР

1. СДФМ
2. Правоохоронні та судові
3. Інші державні органи, які володіють інформацією, необхідною для проведення НОР
4. Галузеві асоціації та саморегулівні організації (окремі СПФМ), експерти, науковці

Етапи проведення НОР

1. Розгляд методології оцінки ризиків ВК/ФТ і процесу її реалізації
2. Проведення дослідження
3. Розгляд результатів дослідження і підведення підсумків

Звіт

Заходи по реалізації

Схема проведення НОР

Аналіз загроз – види переважних злочинів

Правова, судова система та інституційна база

Економічна і географічна складова

Загрози

Вразливості

Спеціально визначені СПФМ

СПФМ – небанківські фінансові установи

СПФМ – банки

Попередній етап НОР

- Визначення контактних осіб в учасниках проведення НОР
- Розробка проектів анкет-опитувальників
- Роль Ради з питань дослідження методів та тенденцій у ВК і ФТ

Виявлення ризиків

1. Оцінка масштабів та характеру суспільно-небезпечного діяння, що передує легалізації
2. Оцінка обсягу доходів, одержаних злочинним шляхом
3. Виявлення інструментів, методів та способів, спрямованих на приховання чи маскуванню незаконного походження доходів (типології)
4. Встановлення фактичного обсягу легалізованих коштів
5. Визначення загроз та вразливостей системи ПВК/ФТ

Аналіз ризиків (загальностатистичні правоохоронні аспекти)

Предмет дослідження:

1. Предикатні злочини
2. Офіційна статистика і звіти
3. Неофіційна кримінальна статистика
4. Інтернет ресурси

За результатами дослідження необхідно:

1. Визначити підслідність розслідування справ щодо ВК/ФТ
2. Переглянути порядок ведення статистичного обліку справ щодо ВК/ФТ
3. Вдосконалювати практику ведення слідчих дій щодо злочинів у сфері ВК/ФТ

Аналіз ризиків (правова, судова система та інституційна)

Предмет дослідження:

1. Правова база
2. Судова система (кримінальна і цивільна)
3. Органи прокуратури і слідчі органи
4. ПФР
5. Міжнародне співробітництво

За результатами дослідження необхідно:

1. Удосконалити кримінальне законодавство
2. Підвищити рівень міжвідомчої співпраці у сфері ПВК/ФТ
3. Підвищити рівень обізнаності співробітників правоохоронних органів і судових органів, а також інших державних органів у сфері ПВК/ФТ

Аналіз ризиків (економічна і географічна складова)

Предмет дослідження:

1. Економічне середовище
2. Географічне середовище
3. Політичне середовище

За результатами дослідження необхідно:

1. Удосконалити законодавство по боротьбі з предикатними злочинами
2. Використання оптимальної методики визначення обсягів так званої «тіньової» економіки
3. Удосконалення заходів щодо зменшення готівкового обігу в Україні

Аналіз ризиків (банківський сектор)

Предмет дослідження:

1. Структурні ризики
2. Оцінка заходів здійснення наглядової діяльності
3. Оцінка змінних, банківських продуктів та послуг

За результатами дослідження необхідно:

1. Удосконалити кваліфікаційні вимоги і вимоги до підготовки та навчання працівників банківської сфери
2. Оптимізація порядку управління ризиками ВК/ФТ в банківському секторі

Аналіз ризиків

(небанківський фінансовий сектор)

Предмет дослідження:

1. Ринок цінних паперів
2. Страховий сектор
3. Ломбарди
4. Лізингові компанії
5. Факторингові компанії

За результатами дослідження необхідно:

1. Розвиток законодавства в сфері ПВК/ФТ
2. Удосконалення управління ризиками ВК/ФТ для небанківських фінансових установ

Аналіз ризиків

(визначені нефінансові установи та

Предмет дослідження:

1. Структурні ризики
2. Оцінка заходів регулювання і нагляду
3. ВНУП, що не регулюються Законом

За результатами дослідження необхідно:

1. Розвиток законодавства в сфері ПВК/ФТ
2. Удосконалення управління ризиками ВК/ФТ для ВНУП

Ризики ВК в Україні (розрахунок)

Ймовірність	Дуже ймовірно = 4	4	8	12	16
	Ймовірно = 3	3	6	9	12
	Можливо = 2	2	4	6	8
	Малоймовірно = 1	1	2	3	4
		Незначні = 1	Помірні = 2	Тяжкі = 3	Особливо тяжкі = 4
Наслідки					

Загальний рівень ризику	
12-16	Високий (ризик майже напевно буде мати місце та/або особливо тяжкі наслідки)
6-9	Значний (ризик скоріш за все буде мати місце та/або тяжкі наслідки)
3-4	Помірний (ризик може мати місце та/або помірні наслідки)
1-2	Незначний (ризик скоріш за все не буде мати місце та/або незначні наслідки)

Ризики ВК в Україні (розрахунок)

Загальний рівень ризику рахується за наступною формулою:

$$\text{Загальний рівень ризику} = \text{наслідки} * \text{ймовірність}$$

Після визначення загального рівня ризику визначаються та оцінюються наявні заходи, що вживаються на даний момент для попередження або зниження такого ризику з точки зору їх ефективності, та визначається вразливість до цього ризику і відповідно чистий рівень ризику.

Ризики ВК в Україні

(розрахунок)

Чистий рівень ризику враховується за наступною формулою:

Чистий рівень ризику = загальний рівень ризику - ефективність наявних заходів

ЧИСТИЙ РІВЕНЬ РИЗИКУ					
Загальний рівень ризику	Високий = 4	4	8	12	16
	Значний = 3	3	6	9	12
	Помірний = 2	2	4	6	8
	Незначний = 1	1	2	3	4
	Ефективні = 1	Вдосконалюються = 2	Неформальні = 3	Ненадійні = 4	
Ефективність наявних заходів					

Заходи з реалізації НОР

1. Законодавче закріплення НОР
Розвиток діючої нормативної бази
2. Рекомендації щодо розвитку інституційної бази
3. Залучення до НОР нових учасників
4. Удосконалення методики проведення НОР та автоматизація процесу її проведення

Етапи реалізації НОР

1. Міжвідомче погодження остаточної редакції Звіту щодо НОР
2. Обговорення підсумків проведення НОР на національному рівні
3. Затвердження заходів з реалізації НОР Урядом
4. Оприлюднення звіту щодо НОР
5. Моніторинг виконання заходів з реалізації НОР

